

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

În adunarea comitatului Sibiu s'au făcut două propuneri de mare interes național:

1. Să se roage ministrul de interne prin o adresă, a concede întrunirile partidelor politice.

2. Să se roage Maiestatea Sa, ca să dispună guvernului unguresc estradarea banilor adunați pentru monumentul lui Iancu, spre a se ridica acest monument.

Propunerile vor veni în discuție în adunarea de toamnă.

*

Întâmplări culturale-literare românești: S'a ținut iubileul de 40 ani al »Familiei«. — A ieșit nr. 1 al Bibliotecii »Foii Poporului«, făcută anume pentru popor.

*

Pe câmpul de război au fost diferite ciocniri. Japonezii fac pregătiri pentru ocuparea Port-Arthurului; Kuropatkin a plecat cu oaste, să-l elibereze. — Guvernul japonez a numit de comandant suprem al oastei de pe uscat pe marchizul Jamagata.

*

În Macedonia au fost de nou ciocniri între miliție și bande. — În Asia-mică s'au ivit bande de răsculați armeni.

Afacerea școalelor.

Proiectul ministrului Berzeviczy, privitor la reforma planului de învățământ popular și ancheta, convocată de ministrul, preocupă încă opinia publică și foile. Publicul românesc și foile

noastre sunt îngrijate de viitorul școalelor noastre și de soarta, ce le așteaptă, care numai priincioasă nu poate fi desvoltării și chemării, ce au aceste să o împlinescă, ca factori naționali-bisericești.

De altă parte cu toții putem fi mândri de ținuta bărbătească a celor doi archierei ai noștri, a metropoliților Metianu și Mihalyi și de vorbirile lor, ținute în anchetă întru apărarea școalelor populare române.

Dintre cei șapte prelați ai noștri — 4 gr.-cat. și 3 gr.-or. — și alți fruntași ai bisericilor și școalelor noastre, ministrul n'a invitat la anchetă decât pe cei doi Capi înalți ai ambelor biserici. Acestia, înainte de întrunirea anchetei, au avut în Budapesta consfătuiri cu ceilalți prelați și fruntași ai noștri și pe temeiul părerii acestora și-au arătat vederile în anchetă.

Deși espunerile lor au fost temeinice și convingătoare, ne temem, că ministrul, minat de curentul șovinist, nu va lua în seamă adevărurile, exprimate în ele și va înainta dietei proiectul așa cum este făcut. De aceasta părere sânt și alte foi, între cari amintim aci »Unirea«, care ocupându-se în nrul său din urmă cu ancheta, între altele zice:

»Protestul Archiereilor noștri a fost — ceea-ce era de prevăzut — glasul celor-ce strigă în pustie«.

Dar' aceasta se nu ne desnădăduiască deloc întru apărarea școalelor, când vedem, că iubiții noștri Archierei și toți fruntașii una sunt

Din frumoasa și bărbătească vorbire a metropolitului Metianu am dat

o parte mai mică în nrul trecut, ear' restul ce a rămas, îl dăm azi întreg, la alt loc al foii noastre.

Vorbirea metropolitului Dr. Mihalyi nu o avem în întregime și dăm la acest loc ceea-ce scrie »Unirea«, referitor la ea.

»Nu avem la îndemână vorbirea Metropolitului nostru în întregime, — scrie »Unirea« — nici foile ungurești nu publică decât estrase din ea. Din aceste însă, din comentările unor ziare ungurești, precum și din ținuta nu chiar amicală, ce membrii anchetei au arătat-o față de ambii Archierei în decursul vorbirii, ne formulăm convingerea, că vorbirea Metropolitului nostru are acelaș tenor ca și vorbirea metropolitului Metianu.

»Metropolitul nostru arată neputința de-a face, ca copiii români să învețe în școalele populare a cetii și scrie corect ungurește. Numitul proiect nimiceste dreptul disciplinar al confesiunilor. Ear' cât pentru preparandii, Metropolitul cere, între desaprobarile sgomotoase ale celor prezenți, să se lase și pe mai departe confesiunilor dreptul de-a crește și cualifica pe învățători în preparandii. »Motivele, cari sprijinesc aceasta cerință« (credem că de aci încolo foile ungurești reproduc textual vorbirea Esc. Sale), »se găsesc în raporturile transilvănene. Pentru Transilvania e garantat prin lege dreptul înființării și susținerii de școale din partea bisericilor. Mai departe legea spune hotărît, că bisericile nu pot fi conturbate în stăpânirea și dreptul lor de dispunere asupra școalelor. (Mișcare în public). Aceasta lege e încă în deplină vigoare, căci articolul de lege

FOITA.

Măriuța lui Pavel

sau

Pedepsirea lăcomiei.

Povestire
de

Iosif Vlăduțu.
(Urmare.)

Într-o Duminică seara din luna lui Iulie pe cărărușă, ce ducea către Ioan Corbului mergeau încet și povestind un fecior înalt și frumos și earăși o fată frumoasă și drăgălașă.

Era Vasilica, care petrecea acasă pe Florica. Însurase de multșor, când ei treceau prin pădurea, la dosul căreia se afla prăpastia amintită mai sus. Prin pădurea trecură tăcuți și gânditori, gândindu-se fiecare, unde-l trăgea inima.

De odată Vasilica se făcu vesel și cu voie bună și începă a povesti una alta cu Florica.

— Când îi mai veni la joc Florică? — întrebă el.

— Nu știu zău eu, când va fi aceea — răspuse Florica — avem mult de lucru acum, e aci vremea secerei și mi-e groază să viu prin sat Duminică, mai bine mă odihnesc, decât să viu la joc.

— Bine zici a bună seamă, leliță — zise mai departe Vasilica — și eu mai bine tot joc, decât să lucr, că de lucru nimenea nu se îngarășă nici se buiecește.

— Ear' ești tu cu curajie — zise Florica — cine știe, ce-ți vine să vorbești.

— Numai ce e drept, dar' ea uită te colea în prăpastie, oare ce se vede acolo?

Au fost ajuns pe lângă marginea prăpastiei. Din tufele mărăcinoase ce acopereau fundul prăpastiei, par'că strălucea ceva. Erau niște rose sălbatic.

Florica s'aplecă să se uite în prăpastie, ca să vadă, ce-i arată Vasilie, dar' ea nu observă nimic.

— Eu nu ved nimic acolo, zise ea, doar' vezi tu cât e de întunerec.

Vasilica ca o fiară sălbatică, setoasă de sânge se aruncă asupra Florice și o apucă în brațe. Florica strigă odată grozav și prinse a se svîrcoli în mâinile lui, dar' el nu o lăsa deloc. El îi puse mâna la gură, îi înfundă ceva în gură să nu mai poată striga, apoi repezindu-o cu toată puterea o aruncă — sărmana de ea — o aruncă repede în prăpastie zicându-i atâta:

— Noapte bună verișoară, se știi, că te-ai iubit cu vărucu tău și de aceea te prăpădești acolo în prăpastie.

Dar' Florica nu putu răspunde nimic, căci ea sărmana cădea cu o repeziciune îngrozitoare înspre fundul prăpastiei. Când ajunse la tufele mărăcinoase din fundul prăpastiei se auzi un foșnit și trăsnet de crengi și ramuri apoi nu se mai auzi nimic, numai când și când se auzea un găfăit surd și un gemet prelungit, eșind din fundul prăpastiei.

Vasilica se uită lung și încremenit la ceea-ce făcuse. Cine 'l-ar fi văzut în minutul acela, ar fi zis, că și-a pierdut mințile. Dar'

XLIII. ex. 1868 o susține expressis verbis și amplifică chiar drepturile aceste. N'ar fi deci cu scop stirbirea acestor drepturi, căci pacea religioasă a poporațiunii din Transilvania atîrnă dela neștirbita lor susținere».

Cu vorbirile celorlalți membrii ai anchetei, neavînd loc îndestulitor, nu ne mai ocupăm în deosebi. Aceștia parte au aprobat proiectul ministrului, parte — cei mai șoviniști — au cerut mai mult, decât este în proiect. Singur episcopul sîrbesc din Buda, Lucian Bogdanovic u a vorbit, deși mai domol împotriva scopurilor proiectului, zicînd între altele:

»Dacă naționalitățile se alipesc de naționalitatea și religia lor, ele nu fac un lucru, ce se împotrivesc iubirii de patrie. Dispozițiile proiectului în favorul limbei maghiare au pvoocat resens la naționalități, de oare ce se pare, că scopul principal ar fi *maghiarizarea naționalităților*. Îndată ce se va dovedi contrarul, nimeni nu se va pune în calea învățării limbei maghiare».

Vom urmări și mai departe mersul acestei afaceri și lupta școlară-culturală, ce se va desvolta în jurul proiectului.

Iubileul „Familiei“. Iubileul de 40 ani al „Familiei“, al cărui sărbări s'au ținut Joi, a fost un însemnat eveniment literar, căci prin el s'a afirmat de nou unitatea culturală a tuturor Românilor. La sărbări a fost reprezentată: Academia Română, Societatea noastră de teatru, tinerimea universitară de preste tot locul etc. Joi a eșit nrul festiv al „Familiei“, cu cuprins bogat, scriind în el aproape toți fruntașii literaturii noastre, începînd cu Regina României (Carmen Sylva), apoi Maiorescu, Negruzzi, Dr. Babeș, Xenopol, Bianu etc. din România, Sbiera etc. din Bucovina, Fl. Porcius, Aug. Bunea, Andr. Bărsăneanu, Oniț ș. a. de la noi. Am sosit apoi multe telegrame de felicitare din toate părțile.

Redacția „Foii Poporului“ a trimis următoarea telegramă:

Salutare „Familiei“ și vrednicului ei redactor, dlui Iosif Vulcan. Mulți ani înainte!

Redacția „Foii Poporului“
Silvestru Moldovan.

el nu și-a fost pierdut mințile, ci alții i-le-a fost luat. Apoi se întoarse ca o nălucă spre sat.

A doua zi Luni pe la ojină tot pe cărarea de lângă prăpastie se pogorea sau mai bine zis venea un om în fuga mare. Noi îl cunoaștem, căci era gornicul, ce spusese la înmormîntarea Măriei lui Pavel Natului, istoria misterioasă despre umblatul lui Petrea Natului prin pădure. Venea grabnic și găfăind. Îndată după sosirea lui în sat se și lăși vestea, care o adusesse el, adică că din prăpastie se aud gemete și plîsete prelungite. Că cine a fost în prăpastie noi o știm de aseară și o știm și din începutul povestirii acesteia, unde am spus că Florica lui Ioan Corbului a fost acolo în prăpastie, am fost spus, că cum a scos-o din prăpastie; rămâne acum să explicăm cetitorului răbdător că pentru-ce a zis atunci Vasilica: »Acum toate, toate sînt pierdute« și se spunem și aceea, ce l-a îndemnat să arunce pe Florica în prăpastie și de ce i-a zis »verișoară« când a aruncat-o.

(Va urma).

Procesul „Libertății“. Cum știm, dl. paroch din Oăștie, Ioan Moța, a fost osândit a doua oară la tribunalul din Cluj la 1 an de zile temniță și 1000 cor. în bani pentru agitație și preamărire. Făcîndu-se recurs, Curia a aflat pe dl. Moța vinovat numai de agitație și i-a scărît pedeapsa la 2 luni temniță de stat și 200 cor. amendă în bani.

Protestul tinerimei noastre. Am amintit că rectorul universității din Budapesta, Heinrich, a oprit tinerimei noastre universitare a lua parte la sîrbarea dela Putna (Bucovina) în amintirea lui Ștefan-cel-mare. În potriva acestei măsuri a protestat tinerimea română din Viena prin două scrisori, în formă de memorandum, trimise ministrului de culte Berzeviczy și rectorului Heinrich. Va protesta și tinerimea dela alte universități. Tinerii români din Viena critică și vestează opreliștea rectorului, ca nevrednică de timpul în care trăim.

Vremea.

Timpul în părțile Ardelene a fost mai mult uscat și în părțile de mează noapte apus asemenea. În părțile de mează-zi al Alfoldului au fost ploi.

Profețire: Puțină recoare în temperatură și în părțile răsăritene și de mează-zi (Ardeal și Bănat) vor fi ploi, ici-colea cu vifore.

DIN LUME.

Răscoala Armenilor.

Din ținuturile caucasice (Asia-mică) ale Turciei se semnalează o răscoală a Armenilor. Mișcarea e pusă la cale din orașul Tiflis, unde e scaunul comitetului revoluționar. Zilnic se întîmplă ciocniri între miliția turcească și Armenii răsculați; vre-o 20 de sate sînt pustiite. Jertfele se urcă la mai multe sute.

Din Macedonia.

În unele părți ale Macedoniei sînt tot mai dese luptele între bandele bulgare și Turci. Capii bandelor zic, că în curînd răscoala se va estinde preste întreagă Macedonia. Omorurile politice sînt la rîndul zilei; Turcii asemenea fac cruzimi cu creștinii. În ținuturile, unde gendarmeria europeană și-a început lucrarea, începe a fi rînduială.

Știri mărunte.

Tibetanii au atacat pe Englezi lângă Kmg, dar' au fost respinși, căzînd 164 din ei. Între Rusia și Anglia s'a făcut învoială cu privire la Tibet. Anglia cere respectarea tratatelor.

Cu Herrerii Nemții au avut câteva mici ciocniri. Zilele aceste pleacă la Africa o baterie campestră.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

După lupta cea mare dela Kinciu, săptămîna aceasta n'au urmat alte lupte hotărîtoare. Au fost însă mai multe lupte între trupe mai mici în deosebite părți. Japonezii vor cu ori-ce preț să cuprindă Port-Arthur, căci numai așa pot să lupte cu isbîndă mai departe. Ei își îndreaptă un corp de armată spre oraș. Dar' în acelaș timp și Kuropatkin a plecat cu o oaste spre port, ca să alunge pe Japonezi din preajma orașului. Aceasta se face de-a dreptul la porunca Țarului.

Implinirea acestei porunci e foarte grea, căci Kuropatkin trebuie să lase o oaste însemnată la Fōngvancsōng, ca să nu fie atacat pe la spate de corpul de armată al lui Kuroki și așa să ajungă între două focuri.

Astfel stînd lucrurile, în jurul Port-Arthurului vor urma lupte crîncene și hotărîtoare. Japonezii sînt pregătiți la aceste, de aceea guvernul japonez a numit de comandant suprem al oastei pe cel mai vestit ge-

neral al Japoniei, pe marchizul Jamagata, care are să conducă atacul Port-Arthurului și luptele de-aici.

Atacarea Port-Arthurului se va face de-odată de pe uscat și de pe mare. O telegramă din Cifu, din 7 l. c. vestește, că Japonezii au făcut prima încercare de bombardare a Port-Arthurului.

O ată depeșă vestește, că Kuropatkin avînd acum 200 mii de soldați, crede, că va putea să înainteze spre Port Arthur, dar' în acelaș timp se-și apere și pozițiile ocupate.

Adunarea comitatului Sibiiu.

— Două propuneri de interes național. — Alegerea de prim-pretor în Sebeș. — Diverse. —

Luni, în 6 Iunie c' s'a ținut cum am vestit, adunarea de primăvară a comitatului Sibiiu, în care vrednicul asesor Nicolae Ivan a făcut două propuneri, motivîndu-le cu câte o vorbire frumoasă:

Prima propunere, referitoare la dreptul de întrunire, e următoarea:

»Dreptul de liberă întrunire este un drept cardinal, inalienabil, garantat în toate statele moderne și civilizate, și de acest drept s'au bucurat și popoarele din al nostru stat, până la ordinațiunea ministrului de interne Hieronymi, din 16 Iunie 1894. numărul 321. Confiscîndu-se dreptul acesta, fără basă legală, prin o simplă ordinațiune, care nu a fost nici-odată respectată, poporul a rămas neluminat asupra celor mai însemnate chestiuni, cari privesc progresul lui cultural și moral, și a căzut pradă uneltirilor partidelor socialiste și anarhiste, cari atacă bazele vieții de stat.

Propun deci:

Adunarea municipală a comitatului Sibiiu, prin o adresă către guvernul țării, roagă pe actualul ministru de interne, ca să revoace ordinațiunea fostului ministru Hieronymi și să conceadă întrunirile partidelor politice și naționale, eventual să reguleze prin lege dreptul de întrunire.

A doua propunere apoi, în care se cere dela guvern banii adunați pentru monumentul lui Iancu, e următoarea:

De oare-ce Maiestatea Sa, gloriosul nostru monarch și rege, din inițiativă proprie a dispus și conces, ca osîmintele lui Rákóczy să se aducă și așeze în pămîntul patriei sale, și prin acest act de prealaltă prudentă, a trecut peste legi sancționate, în cari acesta a fost stigmatizat de trădător de patrie, ca să dovedească cât de mult îi stă la inimă împăcarea cu popoarele sale, pe cari le cărmuește, propun:

Adunarea municipală a comitatului Sibiiu prin o adresă către guvernul țării, roagă pe Maiestatea Sa să dispună prea grațios, ca banii adunați în suma de 4107 fl. 40 cr. pentru a se ridica un monument de pietate eroului național Avram Iancu, luptător pentru tronul și dinastia Habsburgilor, dar' confiscați de guvern, prin poliție, la 5 Maiu 1900, să se estradee în scopul pentru care au fost colectați.

Propunerile, fiind spriginite și de căpetenia Sașilor, Bruckner, s'a hotărît cu unanimitate, ca ele să fie puse la ordinea zilei și discutate în adunarea de toamnă.

Dintre multele obiecte din program, amintim alegerea de prim-pretor pentru Sebeșul săs, fiind ales cu aclamațiune Ioan Schoepp, fost pretor la Miercurea, ear' în locul lui a fost ales cu 50 voturi de pretor Mihály Arpád. Dintre Români au votat foarte puțini.

În cauza ajutorului, ce-l dă statul preoților nostri gr-cat. a făcut o interpelați-

membrul Florian, preot în Racovița, arătând nedreptatea, ce se face la împărțire. Vice-comitele a răspuns, că în privința aceasta nu este nici o lege și afacerea se va regula deodată cu autonomia catolică, — răspuns, cu care dl Florian s-a declarat nemulțumit.

S'a mai primit și propunerea dlui ases. Ivan, ca să se facă o școală de viță de vie americană, de unde să se împartă vițe gratuit sau cu preț mic comunelor din comitat, unde bântue filoxera.

Din România.

Dela Ligă.

Pe lângă cele-ce am amintit în nrul trecut despre adunarea »Ligei culturale« din București, ținută la Rusalii, mai dăm următoarele hotărâri, ce s'au luat atunci:

Comitetul central să facă cunoscute secțiilor dela țeară măsurile, ce le ia guvernul unguresc pentru întărirea învățării limbei maghiare în școlile române din Ardeal și Ungaria.

Toți acei, cari se vor duce la Putna spre a sărbători centenarul al 4-lea dela moartea lui Stefan-cel-mare, să se oprească la inapoierie la Borzești, unde s'a născut marele voevod.

Liga să sărbătorească în mod vrednic aniversarea a 1800 ani dela cucerirea Daciei de către Traian, și să ia inițiativa ridicării unui mausoleu (criptă) pentru păstrarea craniului lui Mihaiu-Viteazul.

In amintirea lui Stefan-cel-Mare.

Ministerul cultelor și instrucțiunii publice a făcut posibilă tipărirea unei monografii asupra marelui Domn al Românilor, Stefan-cel mare. Scrierea aceasta, datorită dlui profesor universitar N. Iorga, a apărut într'un foarte mare număr de exemplare, și are menirea de a se răspândi din centru până la cea mai depărtată periferie a poporului făcând cunoscute faptele sărbătoritului viteaz.

Pe lângă ediția populară de o ieftinătate foarte mare (o carte de 336 pagini cu numai 75 bani), ea s'a tipărit și în o ediție de lux, pe hârtie velină și la sfârșit cu un prețios indice de isvoare și notițe. Prețul ei este de lei 2-50.

În legătură cu aceasta amintim, că comitetul aranjator al sărbătorilor din Bucovina a ținut o ședință în 31 Maiu n. c. sub preșidenția dlui bar. Eudoxiu Hurmuzaki.

Privitor la ziua în care să aibă loc sărberea aniversării de 400 ani dela moartea Voievodului Stefan-cel-Mare, s'a hotărât ziua de Sâmbătă 3/16 Iulie 1904. Sărberea va avea loc la mănăstirea Putna, la mormântul marelui Voievod.

S'a discutat și s'a decis a se alege mai multe sub-comitete, cari să fie însărcinate a pune la cale toate cele de lipsă pentru primirea oaspeților, susținerea ordinii etc.

Biblioteca »Foi Poporului«.

Aducem la cunoștința iubitorilor noștri cetitori o veste plăcută. Redacția »Foi Poporului«, având de scop a răspândi tot mai multe cunoștințe în popor, a hotărât să alcătuiască o bibliotecă, compusă din broșuri ieftine și de cuprins folositor. Broșura nr. 1 a eșit deja în tipar. Pe învățătura ei se află următoarele despre scopul și cuprinsul Bibliotecii »Foi Poporului«:

Văzând rîvna de cetire a iubitorului nostru popor, rîvnă, care e în creștere, am hotărît să scoatem în tipar un sir întreg de cărțile, cari ca și »Foaia Poporului« și »Călinarul Poporului« vor fi făcute și întocmite anume pentru trebuințele țeranului român și peste tot pentru omul dela țeară. Ele vor cuprinde povestiri și întâmplări istorice-naționale, poezii și chiuituri populare, povești și legende, parte originale, parte scrise de scriitori vestiți de ai noștri, apoi glume, snoave, istorioare morale și pline de învățături, cum și scrieri economice practice și de folos, sfaturi și povești, etc.

Cărțile acestea vor alcătui o bibliotecă, anume Biblioteca »Foi Poporului« și pe lângă cuprinsul lor felurit și folositor, ele vor avea avantajul, că vor fi foarte ieftine, așa că și cel mai sărac se și le poate cumpăra și se și poate aduna, așa zicînd pe nesimțite și cu un preț de nimica, o dragălașă bibliotecă, nefiind scopul nostru câștigul, ci dorința de-a răspândi tot mai multe cunoștințe la iubitorul nostru popor.

Șirul cărțelilor din Biblioteca »Foi Poporului« îl începem cu broșura de față, rugînd pe iubitorii cetitori a recomanda și răspândi aceste cărțile pe la prietini și cunoștinții lor.

Redacția »Foi Poporului«.

Broșura primă, cu o înfățișare foarte dragălașă, are următorul cuprins:

Din vitejiile poporului românesc: Nichita Balica, de Silvestru Moldovan.

Movila lui Burcel, baladă de V. Alexandri. Broșura se estinde pe 42 pag. și prețul îi este 20 bani (10 cr.) și porto 5 bani.

Esamene.

In Medesfalău.

În ziua de Ispas a. c. s'a ținut examenul cu elevii școlii din Medesfalău. Pe la orele 10 a. m. sala era plină de popor și inteligență, între cari amintesc pe on. domn adm. protopopesc S. Rusu, Ioan Moldovan, inv., Partenie Duca, inv., Ioan Hădărău; începîndu-se examenul sosește și on. domn inspector reg. din M. Oșorheiu, Deák Lajos. Răspunsurile din toate obiectele au fost mulțumitoare. A plăcut mult dlui inspector răspunsurile din limba maghiară, încât terminîndu-se examinarea din acel obiect dl inspector ține o vorbire în limba maghiară, prin care mulțumește învățătorului E. Theodor Libeg și își exprimă dorința ca și pe mai departe să rămână ca învățător în Medesfalău și cu acestea salutîndu-ne pe toți se depărtează. Încheindu-se examinarea din toate obiectele de învățămînt, asemenea on. domn adm. prot. ține o vorbire poporului, prin care arată însemnătatea școlii, și a examenul de foarte mulțumitor. Poporul se depărtează între strigătele »Să trăiască întru mulți ani!« »Onu«.

In tractul Turzii.

Din Turda ni-se scrie, că în tractul gr. or. al Turzii esamenele s'au ținut de curînd. Ele au fost conduse de potopresbiterul tractual Jovian Murășan, care s'a prezentat în fiecare comună însoțit de câte doi învățători, însărcinați să facă proximei conferințe învățătoresci raport amănunțit despre cele văzute și esperiate la esamene. Esamenele au fost peste tot bune. Cu distingere au dat examen

învățătorul Ioan Manica din Banabic, absolventul de teologie Simion Nossă, învățător provisor la școala din Agărbiciu, și Ioan Mețianu, învățătoriu la școala din Hărastăș.

Serate de-ale meseriașilor români.

Impins de dorul de-a vedea pe cei harnici, pe cei buni împreună, dar' mai ales cu scop de-a mă convinge însu' mi despre progresele, ce le fac meseriașii noștri, Joi, la 26 Maiu n. c., am asistat la a 5-a ședință literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Localitățile Reuniunii cu frumosul mobilier și cu decorațiunile de pe pereți: chipurile unor bărbați cu vrednicii pentru clasa noastră de mijloc și numeroasele sentințe folositoare, culese și cinstite de culegătorii de litere, apoi marea mulțime a participanților, îmbrăcați în haine de sărbătoare, seninătatea, blîndețea fețelor lor, sînt lucruri, ce te țin par'că încătușat și îți escită dorul de-a nu te despărți cu una cu două de această societate. Dintre sentințe în fuga mare 'mi-am notat următoarele: »Răsbunarea omului nobil este uitarea și iertarea«, ce atîrnă asupra tablei negre, ce trista chiemare o are de-a anunța »Morții noștri«, cari cu durere au fost pentru meseriași; »De timpuriu în pat, de timpuriu din pat«, e învățătura, ce marele Șaguna o da, când voia să arete condițiile între cari poți să lucrezi mai bine, mai cu trezvie; »Înainte bătrînilor să ai urechi, nu gură«, »N'avem timp de pierdut«, »Roagă-te și muncește«, »Prietine, nimic fără D-zeu«, »Este mai puternic acela, care se învinge pe sine, decât acela, care cucerește o cetate«, »Fii înțelept ca șerpele, blînd ca porumbul, muncitor ca albină și doritor ca turturea«, »Cea mai mare răsbunare este, când contrarul tău silit e a recunoaște, că ești bun și el e rău«, »Nu e sărac cel-ce n'are tată, ci cel-ce n'are învățătură«, »Fii gata a face ceva plăcut altuia, căci prin aceasta tu însu'ți îți faci plăcere, dar' n'astepta niciodată mulțumire«, »Omul cinstit își face o lege: de-a ținea ce a promis chiar și în lucrurile cele mai mici«, »Să-ți fie frică de D-zeu și de cel-ce nu se teme de el«, »Nu te sfii a grăi pururea adevărul, măcar că e uricios și naște invidie«, »Arma cea mai puternică contra sărăciei este — munca« etc., sînt lucruri acestea, ce te fac să crezi, că te găsești într'o școală bine organizată și cu nobila chiemare de-a cultiva inima și mintea. Drept întregire a tuturor acestora trebuie să considerăm și instrucția, ce meseriașii o iau dela dirigentul corului, dl Candid Popa, care de mulți ani 'și-a pus puterile intelectuale în serviciul cauzei; cursul de comptabilitate, ținut cu multă pricepere și harnicie de înțeleptul funcționar de bancă, dl Ioan Vătășan și bunele povești, pe cari presidentul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu le dă cu toate ocaziunile. Din toate cele văzute și auzite m'am ales cu convingerea, că urmîndu-se pe căile apucate, meseriașii români Sibieni au să devină cu timpul de model pentru toți meseriași noștri de pretutindenea.

Acestea premise trec la însași ședința. Presidentul Reuniunii dl Tordășianu, deschizînd ședința, salută în termeni calzi numeroșii oaspeți și între acestia pe dl subcolonel c. și r. Paul Munteanu, parochul Alexandru Sighiartău din părțile Deșului, d-șoara Nicola, învățătoare în Gurariului, și d-na Elisaveta Ciontea din Hunedoara, cari au ținut să onoreze meseriașii noștri prin a lor participare. Vorbind între altele despre relațiunile dintre maeștri și sodali, arată cum harnicia și a unora și a altora, ridică bunul nume al meseriașului

nostru și cum acești doi factori, când în bună armonie se găsesc, sînt cea mai bună garanție a puterii noastre de viață.

Din protocoalele ședințelor administrative, cetite de dl notar Apolzan, între altele aflat-am cum harnicii și recunoscătorii membri ai Reuniunii au procurat din contribuiri lor tabloul bine reușit și frumos lucrat în ulei a de pie memorie întemeietorului Reuniunii, a părintelui Nicolae Cristea, al cărui nume legat va fi de Reuniune până când aceasta va trăi.

Învățăcelul măsar Ioan Popaiov, făcînd intrarea în programul ședinței literare, ne-a redat cu pricepere poesia »Elzorab« de Coșbuc; frumos a cântat în flaută dl Eugen Macarie, mai multe arii drăguțe; drăgălaș a fost mititelul Traian Moga, fiul măestrului covrigar Petru Moga, cu predarea naivă a bucății »Un copil, ce vrea să fie mare«; școlărița Elisaveta Nicola, a plăcut foarte mult pentru felul cum ne-a predat »Rugămintea din urmă« de Coșbuc; zelosul Leonte Munteanu, fiul adoptiv al dlui subcolonel Munteanu, cântînd la violină mai multe arii cu acompaniament de pian, a stors admirațiunea noastră a tuturor; mica școlăriță Veturia Pop, a dat dovezi de mult curagiu prin simpatica predare a poeziei »Elenuța din cetate« de Murășanu; Anița Prașca a cântat câteva piese, ce ne-au fermecat pe toți; neîntrecutul domn M., cu predarea în mod dramatic a unei frumoase poezii; dl C., prin executarea mai multor bucăți de clavier, și dl I. Vasilichi, harnic manuitor al arcușului — au întregit și rotunzit frumosul program al seratei.

Făcîndu-se între cei 117 participanți sortarea, au câștigat 17 persoane tot atâtea exemplare de cărțile folosite.

Cu dragoste și veselie intrat-am, cu aceeași dragoste petrecut-am și cu și mai multă veselie suflătească despărțitu-m'am de acești harnici muncitori ai noștri, cu cari ne putem mândri.

„Binevoitor“.

Din Șeica-mare.

— Iunie c.

Spre a nu fi indusă în eroare și fals informată opiniunea publică, prin articolul »Din Șeica-mare« publicat în nrul 19 și 20 al st. D-Voastre foi, Vă rog a da loc următoarelor:

Anonimul »Știe tot« descrie boala și ura cea neîmpăcată a confesionalismului, care de present bîntue în populațiunea română din această comună, și se încearcă a o motiva cu mijloace false, poate spre a se spăla pe sine în suși, de oare-ce în această comună există de sute de ani confesiunea gr-catolică și cea gr.-orientală, și totdeauna acestea două confesiuni au trăit în cea mai bună armonie, înțelegîndu-se la olaltă în afacerile lor ca două surori. Nu se va da urma vre-unui proces ori neînțelegeri în nici un protocol din arhivele ambelor biserici. S'au întîmplat și aici casuri ca pretutindenea, ca oare-care parochian avînd vre-o neplăcere cu preotul, ori din altă cauză se treacă dela o biserică la cealaltă, dar' aceasta n'a genat pe nimenea. Eu trăesc de 29 de ani în această comună precum și preotul gr.-catolic care e din loc, dar' confesionalism nu s'a făcut; dovadă este frumosul edificiu școlar și ajungerea la cîrmă a Românilor în această fruntașă comună. A trebuit ca

să vină un al 3-lea, ca să facă confesionalism și să bage zizania în popor, ca așa pe ruinele cauzei române din loc să se poată înălța, căci numai așa se poate explica aceasta procedere necorectă. Motivele descrise în susnumitul articol, cari ar fi preținsele expresii ale directorului școlai cătră învățătorul I. Vintilă, »că n'am cerneală de stricat pentru ai noi, căci și așa ei sînt numai de după ușă«, nu corăspund adevărului, după-cum arată declarațiunea învățătorului aici alăturată și totodată nici nu s'a folosit nici-odată invitări speciale la examen, de când există școala. Apoi fiecare susținător de școală a fost îndreptățit a participa la examen, după-cum a și participat în toți anii, până în anul trecut. D-nul preot Ciuruga chiar și atunci a fost invitat verbal la examen prin susnumitul învățător. Dacă ar fi fost chiar așa, încă nu sînt așa de grave, încât să nu se fi putut sana și să cauzeze separarea școlai, de unde s'au iscat toate neînțelegerile, căci poporul gr.-catolic mîhnit până în inimă de aceasta faptă neprecuțată, care dacă actualul învățător Ioan Vintilă nu aducea jertfa însemnată, pentru care numai recunoscători și mulțumitori îi sîntem, chiar și în anul acesta s'ar fi pierdut școala, căci multe sarcini și înrăcetea edificarea casei parohiale nu-i mai ierta a suporta altele nouă, dar' acum ce vom face, dacă va deveni lege proiectul ministrului de culte? Asta e cauza, care mă supără pe mine, dle »Știe tot« nu separarea școlai, căci bine ar fi dacă amîndouă confesiunile ar dispune de mijloace, ca să se poată ținea doi învățători. Aceasta m'a îndemnat și la publicarea articolului din nrul 128/1903 al »Gazetei Transilvaniei«, care e numai un advertisement binevoitor și o rugare cătră Veneratele consistoare, ca să întrevină și să nu se permită desbinarea școlai, ear' nici un »scos de ochi și sbiciuiri«, după-cum efirmă anonimul; deci se explică cauza pentru-ce gr.-catolicii au pretins restituirea sumei, ce au contribuit și mai mult la edificarea școlai, adică suma de 220 fl. ear' nu 250 fl., căci școala e edificată din anul 1903 și până acum nu le-a pretins nimica. Mai departe zice, că eu le-am dat suta de floreni, numai ca să fiu scutit dela prestarea lucrului cu palmele și cu carul, un neadevăr, de oare-ce eu am dăruit-o numai din dragoste cătră poporul român, căci pe atunci nu se vorbea de gr.-orientali și gr.-catolici, fără numai de Români din Șeica-mare, și dacă n'am prestat lucru în natură, l'am prestat pe altă cale și anume: am esoperat colaudarea edificiului prin regretatul inginer Tilea, care a dificultat diferite lucruri în preț de 50 fl., care s'a detras dela întreprinzătorul Bespaletz, ear, pentru aceasta colaudare nu s'a plătit nici o diurnă, și aceasta face sigur mai mult ca vecturarea cătorva cară de năsip ori cărămidă, căci nici poporul n'a făcut alte zile de lucru, fiindcă clădirea a fost așa dată întreprinzătorului.

Ce privește înființarea bibliotecii, aceasta e făcută prin aranjarea de petreceri pe risicul meu, și cu mult mai înainte de-a veni »Știe tot« în Șeica-mare, după-cum se poate vedea din li-

belul de depuneri al »Albinei« nr. 8908 din anul 1901, ear' venitul a fost totdeauna menit pentru școala gr.-cat., ear' nu pentru biblioteca poporală, cum susține anonimul. Din acel venit s'au cumpărat încă în anul 1893 mai multe cărți de școală (15 Abcd., 15 Eserciii de limba maghiară, 15 Catechisme, 5 Fisici, 10 Computuri, 1 Istoria naturală, tabele părietale și alte tipărituri), din cari s'au împărțit în mod gratuit elevii săraci, fără deosebire de confesiune; în anul 1901 am cumpărat cărți pentru bibliotecă de vr'o 43 fl. pe lângă 10 bucăți, ce am donat eu, ear' piesa teatrală s'a jucat prima-dată în anul 1899 și a luat parte tineretul de ambele confesiuni, ceea-ce numai spre onoare le poate servi și s'a jucat numai la 4 petreceri și teatru, la care venitul totdeauna a fost mic, de oare-ce diletanții își aduceau în mod gratuit nu numai părinții, dar' chiar și neamurile, apoi pentru aceea sînt și compensați, că ei, după-cum se poate vedea din statutul aici alăturat (il publicăm mai jos), toți Românii din Șeica-mare tără deosebire de confesiune au dreptul de-a folosi biblioteca, pe lângă o taxă bagatelă de 2 bani de carte pe timp de 2 săptămîni. Aci aș avea de observat că cu mult mai bine ar fi făcut »Știe tot«, dacă ar fi urmat propunerii mele, și dacă ar urma-o și acum, ca Dumineca și în sîrbători după amezii, când și poporul dispune de timp, învățători, preoți și eu să ne adunăm în oare-care sală a școlai și să li-se cetească și să se explice din câte o carte din bibliotecă și »Foaia Pop.« căci în anul 1901 pentru aceea am prenumărat-o, dar' ce folos de bibliotecă și ziar dacă nu le cetește mai nimenea.

Ear' referitor la cele scrise în chestiunea comasării, anonimul »Știe tot«, voește a mă capacita, că între a pacta și a te vinde e mare deosebire; da, asta o conced și știu, dar' nu știu cum a putut pacta, de oare-ce ca să pacteze în numele tuturor Românilor din Șeica-mare, ar fi trebuit să fie autorizat, ear' dacă a pactat numai în numele populațiunii gr.-orientale, atunci ce să întîmplată cu populațiunea gr.-catolică? Căci doară și aceia sînt frați români? Ce mai pot ei face, când frații lor au dat mîna cu dușmanul contra lor, oare nu sînt interesele lor vîndute? De altfel în chestiunea aceasta m'am achitat în nr. 63 și 106 din anul curent al ziarului »Gazeta Transilvaniei«, cine voește poștească a-i ceti. Nu voesc a mai obiecta expresiunilor ușurate și necualificate, cu care își încheie anonimul articolul.

Totodată declar, ca cu astfel de indivizi ca anonimul »Știe tot« nu voi mai sta de vorbă.

Nicolae Racofa,
medic.

Declarațiune.

Subscrisul declar, că nu m'am esprimat în anul 1903, despre domnul director școlar Aron Domșa »că nu are cerneală de stricat pentru gr.-orientali, că ei și așa sînt numai cei de după ușă«.

Șeica-mare, în 29 Maiu 1904.

Martorii:

Ioan Hannia.

Ilie Anghîța.

Ioan Vintilă,

învățător.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Alegerea vacilor de lapte.

La alegerea unei bune vaci de lapte mai înainte de toate trebuie să avem în vedere formarea trupului animalului. Aceasta nu pentru că vacile bune de lapte ar avea o formă cu totul deosebită, dar' fiindcă forma trupului frumos e o dovadă, că ea este bună și de lapte, și mai târziu la moartea sa, va produce și carne. La alegerea vacilor de lapte se nu uităm și acest scop: de-a putea produce carne.

Evident de altfel, că o musculatură dezvoltată, cu un sistem osos bine dezvoltat, un piept larg, cu un cuvânt o formă de trup ce se apropie mai mult de perfecțiune sunt semne sigure, că toate organele lucră bine, și deci, e predispus animalul a produce atât lapte cât și carne.

Ca vaci bune de lapte trebuie să alegem mai cu seamă animalele osoase, adică mai mult slabe decât grase. Slăbiciunea este în general un semn bun, pentru-că este evident că animalul, care întrebuințează materiile hrănitore, ca să producă grăsime, nu le mai poate întrebuința a produce și lapte mult.

Esamenul pielei ne poate da deasemenea semne foarte prețioase asupra capacității animalului de-a produce lapte. Pielea trebuie să fie subțire, moale la pipăit și să se deslipească ușor de corp.

Cea mai mare atențiune trebuie să o dăm organului, care secretează laptele, adică ugerul vacii. Ugerul este compus din 2 părți, lipite una de alta, conținând fiecare parte o glandă și terminându-se fiecare din glande cu 2 prelungiri cărnoase, numite țite (sfircuri). Câte odată se mai desvoltă pe lângă cele 4 țite normale încă una suplimentară, pusă în partea dinapoi a celor 4. Prezența sa este în general considerată ca un semn bun de lapte.

Un uger bine dezvoltat are țitele depărtate una de alta, nici odată lipite. Ugerul unei vaci bune de lapte se întinde mult sub foale, ear' în partea dinapoi iese afară de linia picioarelor, prezentând în partea superioară numeroase încrețituri paralele.

Ugerul este format prin unirea boabelor glandulare, al căror rol este de-a-și apropia toate elementele sângelui de lipsă la formarea laptelui. Aceste semințe sau boabe glandulare

sunt împresurate de o țesătură, înăuntrul căreia se găsește adese ori grăsime.

În acest din urmă cas ugerul se numește cărnos și este lesne de înțeles, că un organ astfel gras nu poate fi bun pentru lapte, fiindcă masa de grăsime strânge boabele glandulare, care sunt menite să producă lapte

Un uger cărnos sau gras se poate cunoaște ușor, fiindcă are pielea groasă, acoperită cu peri lungi, groși și neregulați, ugerul este tare la pipăit, ear' mărimea se micșorează puțin chiar după muls.

La o vacă bună de lapte ugerul este cu totul altfel. Pielea e subțire, moale, dulce la pipăit și cedează ușor apăsând cu mâna. Când nu e plin cu lapte ugerul e sbârcit. Când este plin devine cam tare, pielea perde sbârciturile sale și vinele se ved.

Cu toate acestea vinele de lapte se ved rare-ori la partea dinapoi a animalului; însă rețeaua lor se cunoaște ușor prin niște peri fini, scurți și așezați de jos în sus, pe când pe tot restul corpului perii sunt așezați de sus în jos. Acești peri formează o figură cu forme deosebite pe care François Guenon, a numit-o încă dela 1840, figura laptelui. Acest observator recunoscă că există o legătură strinsă între întinderea acestei figuri și între producțiunea laptelui.

Mai târziu Fürstenberg constatând că ugerul este singura parte a corpului acoperită cu acești peri caracteristici ai figuri laptelui, conchise că este o strinsă legătură între întinderea acestui per și suprafața glandelor de uger.

Este recunoscut astăzi, că nu trebuie să ne basăm pe forma ce are această figură a laptelui, după-cum pretindea Guenon, ci numai pe suprafața mai mult sau mai puțin dezvoltată a acestei figuri.

Cu cât această figură a laptelui va fi mai mult dezvoltată în sus și în laturi, cu atât alegerea laptelui va fi mai mare, cel puțin la partea dindărpt a ugerului. Această observațiune este adevărată cu o condițiune, ca ugerul să nu fie un uger cărnos sau gras.

Guenon a mai semnalat chiar pe figura laptelui unele figuri mici ovale (rotunde), caracterizate prin modul de aranjare al perului, adică de sus în jos, ear' nu de jos în sus, ca în figura laptelui. Experiența a arătat, că dacă asemenea figuri ovale se găsesc pe uger, este un semn bun, și anume că perioada de lactare va fi lungă. Dacă aceste figuri mici

sunt în afară de uger, este un semn nepriincios, perioada de lactare este scurtă.

La alegerea unei vaci bune de lapte nu trebuie să ne basăm numai pe figura laptelui, ci să examinăm cu luare aminte toate semnele pe cari le-am arătat aci. R. V.

Cum se cunosc ciupercile otrăvitoare.

Să întâmplă adese-ori că s'au otrăvit oameni, mâncând ciuperci.

Causa e, firește, faptul că n'au cunoscut cari sunt otrăvitoare. A pretinde că cunoști felul ciupercilor numai după înfățișare, formă, culoare, etc., nu e tocmai asigurător lucru. Și chiar de s'ar găsi careva, totuși paza bună trece primejdia rea, căci cine poate chizeșul că printre cele bune nu s'au strecurat și câteva din cele otrăvitoare?

Eată aci câteva sfaturi prin cari putem într'un mod absolut neîndoios, să cunoaștem cari ciuperci sunt otrăvitoare și cari nu:

a) Ai cumpărat s'au ai adunat ciuperci? Punele într'o oală la foc să fiarbă până dă în clocote apa. Aruncă atunci în oală un ban de argint și lasă-l câțva timp. Dacă banul se înegrește, atunci ciupercile sunt otrăvitoare și prin urmare aruncă le naibii.

b) N'ai vre-un ban de argint curat? Caută atunci o ceapă albă, curată o și pune o în oala cu ciuperci, în timpul când apa fierbe în clocote. S'a înegrit și ceapa? Aruncă ciupercile afară dacă ții la piele-ți.

c) Ai cumpărat ciuperci neotrăvitoare? Curățe-le, punele într'o oală, toarnă preste dinsele apă în care ai pus două părți de oțet tare și lasă-le acolo 3—4 ciasuri, pe urmă poți să le gătești fără teamă de otrăvire.

Din »Albina«.

Ilie Barbu.

Starea sămănăturilor.

În comitatul Timișului (cercul Detei) sămănăturile sunt în stare slabă, în urma secetei. De uscătime pământul s'a crepat, grăul e împilit, cucuruzul nu crește. Iarba pe livezi e uscată nutreț nu este și astfel prețul vitelor a scăzut.

În comitatul Maramureșului, sămănăturile au suferit de secetă, dar' în urma ploilor din săptămâna trecută, s'au îndreptat mult. Livezile promet iarba îmbelșugată. Rosta nu va fi ca cea din anul trecut, va fi însă îndestulătoare, dacă nu va urma earăși secetă.

VESELIA.

— Foia glumeață a »Foi Poporului«. —

Acum eu nu am vreme.

Moare mama lui Cula Țiganul

Săracul Cula, ce pagubă pe capul lui, mai bine era să i-se spargă pipa ai de spumă, decât să i-se întâmple o așa mare pierdere. Și cum doamne nu? de unde să puie 10 coroane la popa, de unde atâta bani de comandare, doamne ferește!

Drege ce drege, după trei zile merge la popa, să roagă cum știe el mai frumos, să facă bine, cum o va îngropa, să o îngroape, căci mai târziu îi va plăti, ori cu bani, ori cu lucrul, căci bani chiar în mână n'are.

Firește popa, fără bani nu vrea să meargă, ci plimbându-se prin casă îi răspunde voinicului Cula.

— Nu am vreme fiule!

Cu astea Cula se duce, fără a mai lungi la vorbe; bagăseamă știa nervii popii.

În ziua următoare eară se înfățișează la popa, cu rugarea să îngroape pe mamă-sa, căci mai târziu îi va plăti, dar' răspunsul cel de ieri.

Eacă acum era ziua a patra, dela primărie 'l silea să o îngroape, popa fără bani nici decăt.

Să duce Cula, ia pe mamă-sa în spinare, o așază în tinda popii, ear' el intră înăuntru, ca se spue:

— Domnule Părinte, alduiască-te hăl de sus, am venit de două-ori la sfinția ta, te-am rugat să vii să îngropi pe mama: însă nu-ai avut vreme, eată părintele o am adus aci în tindă la sfinția ta, să o îngropi când vei avea vreme.

— Du-te Țigan afurisit, hai-o du, căci merg să o îngrop.

— Acum dle părinte, eu nu am vreme căci la badea Todor trebuie să-i gat o secure, — fu răspunsul Țiganului.

La urmă popa a fost silit să-și tomnească oameni pentru plată, să o ducă până la groapă.

Mărgău, 1904.

Georgica.

Mărunțișuri.

Bată-te dracul... Un Ungur, cam surd, bătea pari în pământ, ca să-și facă gard. Trecând un Român pe uliță îi zise:

— Bun lucru, jupâne!

— Bat par iesta la pomunt — răspunse Ungurul.

— Bate, bate, bată-te dracul la pământ...

— Așa gindit și io ponă nu îngheța tare pomuntu.

La judecătoria. Judele: Așadară acusatul, când l'ai arestat, a voit să te mituiască.

Polițistul: Da, cu două coroane, dle jude.

Judele: Și dta nu ai primit banii?

Polițistul: Nu, dle jude.

Judele: Și ce a zis atunci acusatul?

Polițistul: A zis: ești un măgar dle jude.

Din Aiud se scrie că acolo și în împrejurime seceta și ferbințele e mare și sămănăturile sufer mult de ferbințelă.

În Bihor, după-cum se vestește din Orade, a fost zilele aceste ploaie țiitoare, care a ajutat sămănăturilor. Asemenea a plouat și pe la Bichiș-Ciaba, unde a bătut și ghiață, dar' n'a făcut pagubă mare.

Peste tot în țeara întreagă sămănăturile au tinjit. Roadă abea va fi mijlocie. Grâul mai frumos e în unele părți ale Ardealului. Cucuruzul e mai slab. În unele părți nici n'a răsărit și se seamănă a doua oară. Fiind uscat pământul, nu se prea poate săpa.

Viile, după rapoartele șosite la ministerul de agricultură, promit o bună roadă mijlocie. În unele părți viile au fost bătute de ghiață, ici-colea sunt și slabe, dar' peste tot caută destul de bine.

În România asemenea au suferit mult sămănăturile de secetă. Se simte mare lipsă de nutreț. În timpul din urmă a plouat și sămănăturile au mai prins putere. Cu toate acestea e lipsă încă de ploaie.

În Sârbia sămănăturile nu stau rău. Starea grâului de toamnă e mulțumitoare, cel de primăvară e mai slab.

Livezile sunt frumoase, dar' lipsa ploilor începe a se simți. Mai slab s'a dezvoltat ovășul.

Consulul nostru din Moscva raportează că în ținutul acestui oraș din Rusia sunt bune prospecte de roadă, deși, nefiind zăpadă îndestulătoare, gerul a stricat sămănăturilor de toamnă. În Polonia-rusească, fiind ploi, sămănăturile și pometurile sunt frumoase.

Din New-York se scrie, că în America frigul de primăvară a stricat mult sămănăturilor de toamnă și roadă va fi mai puțină, ca în anul trecut. În unele părți în urma gerului grâul de toamnă a perit.

Ancheta asupra reformei învățământului poporal.

— Vorbirea Escelenței Sale, metr. Metianu. —
(Urmare și fine).

Trecând acum la însuși proiectul de sub întrebare, înainte de toate trebuie să dau expresiune convingerii mele, că acest proiect de lege cu deservire scoate afacerea școlară din cercul de

competință al autonomiilor confesionale și nu lasă confesiunilor decât numai datorința de-a contribui și dinsele materialicește la susținerea școalelor elementare. Prin aceasta se scoate din vigoare nu numai §-ul 8 al art. de lege XX. din 1848, dar' chiar și §-ul 3 al legii fundamentale art. IX. din 1868, care declară, că credincioșii greco-orientali sunt îndreptățiți, a dispune independent în afacerile lor școlare.

Și Domniile Voastre, Mult Stimatilor Domni, prea bine știți, că amintitele legi fundamentale ale țării le-au făcut astfel de bărbați de stat maghiari, cari sunt recunoscuți ca genii în istoria țării și cari mai presus de toate iubindu-și patria, au socotit că pentru alte multe sute de ani pun temelie dezvoltării fericite a acestei țări prin aceea, că au creat posibilitatea înțelgerii frățești între diferitele neamuri și confesiuni conlocuitoare, precum și posibilitatea nobilei emulări întru răspândirea culturai adevărate, și astfel eu cred, că mijloacele fericirii patriei le micșorează acela, care vatămă suslăudatele legi fundamentale ale țării.

În decursul multor sute de ani școalele confesiunilor singure au propagat cultura, au isvorit iubirea patriei, și mai virtos istoria statului nostru dovedește, că autonomiile confesionale nu au slăbit, ci au întărit patria. Chiar în zilele noastre acest sfânt interes pretinde și autonomia credincioșilor romano-catolici din patria noastră.

Nu sunt așadar' numai fără scop, dar' sunt de-a dreptul păgubitoare acelea dispozițiuni ale proiectului de lege, cari iau din mâinile confesiunilor afacerile disciplinare, cum și instituirea învățătorilor, satorirea limbii de propunere și în parte a planului de învățământ, propunerea religiunii în partea referitoare la limbă, apoi calificarea învățătorilor și drept aceea adresez Escelenței Sale Domnului ministru de culte și instrucțiune publică rugarea, binevoiască chiar și din acest punct de vedere să retragă proiectul de față și la compunerea unui eventual nou proiect să binevoiască a lua în dreaptă considerare aceste observări.

Dar' și de altfel proiectul de sub întrebare se află în contrarietate cu principiile fundamentale ale științei pedagogice atunci, când nu statorește ca țintă finală a școalei aceea măsură a culturai generale omenești, care este potrivită a da patriei cetățeni religioși, morali, cinstiți și folositori, ci îi pune ca scop învățarea deservită a unei limbi, în cazul de față învățarea limbii ungurești.

Nu o zic aceasta din antipatie către limba maghiară, care limbă și astăzi cu multă sirguintă se învață în școalele mele populare, dar' o zic din iubire către adevăr și în privința aceasta mă provoc la cei mai de frunte pedagogi maghiari, cari de bună seamă vor justifica punctul meu de vedere, că adevărată instrucțiunea elementară nu se face cu reson în altă limbă, decât numai în limba maternă a școlarilor, ceea-ce se adevărește de altfel și prin §-ul 58 al art. de lege XXXVIII din 1868, care dispune, ca în școalele elementare fiecare elev să fie instruit în limba sa maternă.

Pedagogicește și didacticește este, Onorată Anchetă, imposibilitate, să declari prin lege, că limba de propunere în cutare școală elementară să fie spre pildă cea românească, dar' scopul școalei, totuși să fie acela, ca elevii instruiți românește, să-și însușească cu deservire limba maghiară.

Acest contrast pedagogicește imposibil, dovedește, că la compunerea proiectului de sub întrebare nu a servit ca îndreptar știința pedagogică întemeiată pe adevărurile vecinice, ci considerațiuni de altă natură. Cu întristare am esperiat aceasta, Stimatilor Domni, — căci după modesta mea părere — cel ce pune creșterii alte scopuri, de cum le pretinde rațiunea sprijinită de știința dobândită prin experiențele veacurilor, acela vatămă legile vecinice ale firii și aceasta întotdeauna amar se răsună.

Nu a fost și nici nu poate să fie popor în lumea aceasta, care să vorbească deservit două limbi. Indivizi pot să vorbească perfect două, ori chiar

STRIGĂTURI.

Culese de Păunaș.

Am o mândră ca și-o cruce
Și la lucru n'o pot duce,
Dimineața-i rouă mare
Și se udă la picioare,
La ameazi e soare 'nalt
N'o pot duce, că-ii cald,
Cătră seară-i soare mic
N'o pot duce, că îi frig.

Frunză verde baraboiu,
Fetele de pe la noi
Au trimes carte la munte
Că ele-s fete de frunte,
Le-a trimes carte 'napoi
Că nu-s fete, ci-s nevoi.

Bădița, care mi drag
Nu-mi face tină la prag,
Badea care mi urît
Și aseară 'mi-a făcut,
Cu fluierul pe tureac
Numai ca să-mi fie drag.

Măi bădiță, strugur bun
Te-aș rupe și nu mă îndur,
Te-oiu lăsa și tii usca
Ori te rupe galbina,
Că galbina-i mănioasă
Și pe maica-i dușmănoasă
De ce m'a făcut frumoasă.
Da facă-te și pe tine
Mai frumoasă ca pe mine,
Nu-s frumoasă la făptură,
Dar' al dracului de gură,
Nu-s frumoasă, nici n'oiu fi
Om frumos tot oiul iubi.

Frunză verde floricea
Mândră, mândruleana mea,
De tine când m'oiu lăsa
Șapte liturgii oiul da,
Să te pot uita curând
Să nu te mai port pria gând.

Bade dorul dela tine
Peste multe dealuri vine,
Nicișorea nu s'alina

Făr' la mine la inimă,
Și nimenea nu 'mi-l vede
Că la inimă îmi șede,
Și nimenea nu 'mi-l știe
Ca la inimă să-mi fie.

Frunză verde mărăcină
Tot gândește oare-cine
Că trăesc în lume bine,
Cin' poștește traiul meu
Să 'i-l dea D-zeu,
Nici mai bine, nici mai rău
Numai pe cum trăesc eu.

Aseară și alaltăseară
Fluera badea pe-afară
Fluera 'n mânia mea
Că 'și-o căpătat alta,
Las' să-și capete și-o mie
Că tot nu-mi samănă mie,
Nici pe față, nici pe dos,
Nici la mersul meu frumos,
Că la mers sunt gramatir
Și la față-s trandafir.

mai multe limbi, dar' popor cu două limbi nu cunoaște istoria neamurilor.

Nu mă tem eu, că în urma acestui proiect de lege națiunea mea va peri, căci eată chiar motivarea proiectului ne spune, cum în școalele Irlandei sute de ani a stăpânit limba engleză, și poporul irlandez totuși n'a perit, ci mai virtos acest mititel popor, cu o statornicie aproape fără păreche în istoria omenimei se luptă pentru naționalitatea sa față cu cea mai mare putere politică din lume, și aceasta putere de lumi cuceritoare nu este în stare să nimicească naționalitatea poporului irlandez.

Școala numai luminează poporul, nu-l nimicește.

Nu mă tem eu așadar, că în urma acestui proiect de lege națiunea mea va peri, dar' nutresc dureroase temeri pentru fericirea patriei iubite și așa cu insistență vă rog, stimaților domni, îmbrăcați țeara în haina iubirii frățesti între popoare și fericirea ei va prospera.

Dar' din acest defect pedagogic al proiectului de sub întrebare se naște o altă greșală pedagogică mai mare, pe care nu poate să nu o recunoască fiecare om care s'a ocupat vre-odată de afaceri școlare, ori are cunoștința de elementele științei pedagogice.

Proiectul de sub întrebare stabilește adecă pensul școlai de stat elementare și dispune, că același pens trebuie să-l absoalve și școala elementară confesională. Pe de-asupra însă și de-odată cu aceasta școlai confesionale nemaghiare i-se impune și datorința de-a instrua astfel pe elevii sei, ca după cei 6 ani ai școlai de toate zilele să-și poată exprima ideile în limba maghiară curat și precis, să cetească fluent, să scrie corect, și să socotească în limba maghiară.

Este însă evident, că proiectul de lege pentru școalele elementare de stat a stabilit ca pens de absolvat maximalul ce îl poate absolve școala elementară între împrejurări normale, dar' același proiect, dela școale confesionale nemaghiare pretinde mai mult decât acel maximal, deci pretinde imposibilul.

Când îmi vede fața mea

'Mi-le calcă nevoia,

Când îmi vede mersul meu

Le trăsnește D-zeu.

Cuprinsu-i ceriul de nor

Și sufletul meu de dor,

Cuprinsu-i ceriul de stele

Și sufletul meu de jele.

Cine dorul meu nu-l crede

N'ar mai călca iarba verde,

Nice verde, nici uscată

N'ar mai călca nici-odată.

Dorul meu și-al mândrii mele

De l-aș putea sămăna

Eu cu drag l-aș secera,

Și l-aș face stog în prag

L-aș împărți cui mi drag,

Și l-aș cerna prin sprâncene

Ca să-mi mai treacă de jele.

Între astfel de împrejurări școala elementară nemaghiară ori va da elevilor sei instrucțiunea limbei maghiare precum o pretinde proiectul de sub întrebare, dar' atunci trebuie să neglige câștigarea celorlalte cunoștințe și prin aceasta va crește indivizi știutori de limba ungurească, dar' în celelalte inculte și lipsiți de temeiul moralității, câștigate prin cunoștințe, ori însă va pune pond pe câștigarea cunoștințelor trebuincioase, dar' atunci în instruirea limbei maghiare nu va putea împlini datorința ce i-se impune. Eu însă, mult stimaților domni, așa cred, că mai mare trebuință are patria de cetățeni religioși, morali, cinstiți și folositori, și aș fi în stare să dovedesc, că iubirea de patrie nu are a face cu cunoașterea ori necunoașterea vre-unei limbi.

Stranie impresie face asupra mea și §-ul 13 al proiectului de față, care dispune, că atunci, când 20% dintre elevii unei școlai nemaghiare ar avea ca limbă maternă limba maghiară, în cazul acesta și limba maghiară are a se folosi ca limbă de propunere.

Dispozițiunea aceasta nu numai că vatămă dreptul susținătorului școlai, de a statori însuși în școalele sale limba de propunere, care drept îl recunoaște chiar și proiectul de sub întrebare, dar' și pedagogicește creează stări imposibile.

Cum se va putea aceasta executa, Onorată Anchetă? Învățătorul va propune materialul de învățământ pentru cele 20% în limba ungurească, celorlalți elevi va propune același material de învățământ spre pildă în limba românească, el așadar în decursul unui an școlar va trebui să absoalve un pens de două-ori atât de mare ca școalele cu limba de propunere ungurească, sau mai bine zis, același pens va trebui să-l absoalve de două-ori. Sânt de convingerea tare, că toți bărbații de școală vor afla lucrul acesta imposibil.

Este lucru curios pentru mine și aceea, că progresul învățământului în școală are să-l constate pretorul cercual, de unde eu așa știu, că astfel de competență nicăiri în lume nu li-s'a recunoscut organelor administrațiunii politice și într'adevăr țin, că nu este lucru corect a declara în patria noastră prin lege de pedagogi din oficiu pe pretorii administrativi.

Toți adevărații bărbați de școală vor consimți cu mine și în aceea, că procedura contemplată la cualificarea învățătorilor asemenea aparține imposibilităților pedagogice. Proiectul pretinde anume, că la examenul de cualificațiune candidatul să facă examenul în limba ungurească și din acelea studii, pe cari în institutul pedagogic le-a învățat spre pildă românește. Aceasta, Mult Stimaților Domni, într'adevăr înseamnă, că îndată după-ce proiectul de față va deveni lege, să închidem toate preparandiile nemaghiare, căci toți, câți am umblat la școală, știm prea bine, că elevul nu este în stare să facă examenul din cutare studiu, decât numai în limba aceea, în care i-s'a predat și el a învățat acel studiu.

Poate cel mai mare defect al proiectului, ca și al tuturor legilor noastre

școlare de până aci, este aceea împrejurare, că școala elementară este uniformă pentru țeara întreagă, pentru toate ținuturile ei, câtă vreme e ușor de înțeles, că altă școală elementară le trebuie copiilor din Budapesta, de alta au trebuință comunele dela șes, și earăși altă școală este de lipsă pentru cătunul munților cu cele 60—80 de case ale sale. Adevărul acesta, indirect îl recunoaște de altfel însuși proiectul de față când școala de repetiție, care până acum asemenea era uniformă, o desparte, și pentru unele comune prescrie școale de repetiție economică, pentru altele industrială.

Să învederează din toate acestea, Mult Onorată Anchetă, că eu nu numai pentru aceea nu pot să primesc proiectul de sub întrebare, fiindcă acela taie adânc în autoritatea bisericei mele, dar' nu pot să-l primesc nici din motive pedagogice, pe cari — sânt convins — nici însuși Ecelenția Sa Domnul Ministru nu le va putea contesta cu deservire.

Chiar și din punct de vedere administrativ proiectul de față va crea stări imposibile. Școalele confesionale pe viitor le va administra adecă autoritatea confesională, le va administra ministrul, comisiunea administrativă, pretorul, inspectorul regesc, inspectorul școlar, și este foarte de temut, că sub greutatea atâtor administratori școala va sucumba cu deservire.

Sânt însă cu toată hotărîrea în contra acelor dispozițiuni ale proiectului de sub întrebare, prin cari se pretinde, că în școalele cu limba de propunere ungurească și religiunea să fie propusă în limba maghiară, nu în limba confesiunii respective. Aceasta nu mai este afacere școlară, ci este afaccere bisericească. Bisericile ortodoxe răsăritene sânt biserici naționale și chiar legile fundamentale ale patriei recunosc biserica mea ca biserică greco-orientală română. Nu numai limba liturgică, ci limba datătoare de viață este pentru această biserică limba românească. Fiecare confesiune propoveduiască cuvântul lui D-zeu în limba sa proprie, și nu este putere în lumea aceasta, care ar putea să silească biserica mea a-și părăsi limba, căci prin aceasta ea însași și-ar enunța sentința de moarte. Vom vesti deci cuvântul lui D-zeu elevilor noștri în limba românească și în această limbă îi vom învăța să laude pe Domnul, să sevirșească fapte bune și să-și iubească patria ungară și așa cred că în această nisuință a noastră frații noștri Maghiari nu ne vor pune piedeci, ci sprijin ne vor da. O miie de ani Maghiari și Români am apărât patria, fiecare la altarul său în limba sa să roage pe D-zeul cerurilor, ca să ne ajute până la sfirșitul vremilor a ne păstra ca Maghiari și Români scumpa țeară strămoșească.

Mulțumind Ecelenției Sale și mult onoratei anchete pentru îndelungata răbdare cu care au binevoit a asculta spusele mele, vă rog stimaților domni, luați în considerațiune binevoitoare modestele mele observări.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Ciumă de galițe în Rusia. În Rusia de meazăzi bântue între galițe o ciumă, în urma căreia mor cu miile, găște, rațe și găini. Toate drumurile sunt acoperite cu galițe moarte. Ciuma se zice, că a fost adusă din Siberia. Pagubele sunt foarte simțitoare.

Târgul dela Chiseteu. Târgul de țeară dela Chiseteu (comit, Timiș) se va ținea — după-cum ni se scrie — în 18 Iunie n. c.

Emigrări din Maramurș. După raportul vicespanului din comit. Maramurș în Aprilie s'au scos 342 de pasapoarte în acest comitat. Din aceste 167 'au fost pentru America și 165 pentru România. Mai mulți au emigrat din cercul românesc al Vișeuului, apoi din cercurile rutene Hust și Ökörmező.

Banenote noue italiene. Cu 1 Iulie n. c. se vor pune în circulație în Italia bacnote noue. Cele de până acum cu 30 Iunie vor fi scoase parte cu totul din curs, parte numai cu contrasignarea autorităților vor avea și mai departe valoare.

Lăcuste. În câteva locuri din Ungaria anume la Iászapáti, Kunmadaras etc. s'au ivit așa numitele lăcuste de Marocco, cari sunt foarte primejdioase sămănăturilor. S'a început cu mare sirguintă nimicirea lor. Până acum ele au făcut puține pagube.

Băi de pucioasă. În munții Bărgăului la poalele mntelului Căliman, s'au descoperit pături bogate de pucioasă. Dreptul de exploatare și l'a câștigat un consorțiu din Cluj, cu care stă în tîrg acum o societate de capitaliști din Belgia. Se crede că se pot scoate la 30 mii de vagoane de sulfur curat.

FELURIMI.

Răspunsuri înțelepte. Când Socrate, vestitul înțelept grec, auzia că vre-un om l'a vorbit de rău zicea:

— Dacă vorbele ce 'mi-se spun sunt adevărate, imi vor fi de mare folos; căci numai așa mă voi putea îndrepta. Dacă însă nu sunt adevărate la ce se mă necăjesc? Ele nu mă privesc cătuși de puțin căci nu poate fi vorba de mine.

Știm că dinsul a fost pedepsit să moară bînd otravă de cucută. Femeia lui se văicăria într'una cum se și cuvenea, zicînd că era nevinovat.

— Ți-ar plăcea mai mult, îi răspunse Socrate cu sînge rece, să fiiu pedepsit vinovat?

SFAT.

Crepărea pielei. Adesea animalele sunt espuse la lovituri sau rănuri din diferite pricini. Acestea rani sunt însoțite de o curgere de sînge.

În asemenea casuri, sîngele trebuie oprit prin pânze muiate în apă rece

amestecată cu oțet, apoi se leagă cu o fâșie de pânză. În modul acesta se pot vindeca crepăturile.

Adesea crepăturile pielei se ivesc d'asupra unghiilor. Animalele atinse de o asemenea boală sufer de durere în timpul mersului, lucrul ce se vede bine, căci animalul ridică piciorul adesea, ținîndu-l în sus și simțind durere la cea mai mică atingere. Spre a înlătura acest rău, se curăță piciorul bolnav și se spală partea bolnavă cu apă amestecată cu săpun sau cu zeamă de nalbă.

După spălarea rănei cu zeamă de nalbă, se unge cu o alifie (unsoare) compusă din 25 gr. terpenin cu unul sau două gălbenușuri de ou, amestecate și bătute bine, apoi se întinde pe călți de in, cu cari se acoper rănilor, urmînd așa de două-ori în timp de 24 ore. Cu modul acesta se pot vindeca rănurile.

Avisuri.

— În atențiunea iubitorilor nostri cetitori. —

„Dar de Crăciun“. La întrebarea unora din iubitorii nostri cetitori, facem cunoscut, că la Crăciun vom scoate, ca adaos la „Foaia Poporului“ și totodată ca „Dar de Crăciun“ o frumoasă broșură, cuprinzînd poesii populare, chinituri, povești, glume etc. și sfaturi și lucruri folositoare; ea va fi împodobită cu chipuri.

„Darul de Crăciun“ îl vor primi gratis toți aceia, cari vor fi abonați pe jumătatea a doua (Iulie—Decembrie) a anului curent.

Prin această facem cunoscut iubitorilor nostri cetitori, că în luna aceasta redacția și administrația „Foi Poporului“ cum și tipografia noastră se va muta din localul de acum, în Strada Măcelarilor, Nr. 12, lângă postă (în casele dlui Dr. Filip).

Cartea engleză: Românul americano, atât de trebuincioasă celor ce sînt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor. și 10 bani porto. Se poate procura la administrațiunea „Foi Poporului“.

Mulțumită publică.

(Păpușile Reun. agricole).

Mult stimata doamnă Aurora Grigorița născ. Lado, văduvă de profesor în Reștoșnea (cottage Murș-Turda) a ținut să costumeze pe spesele sale o păpușă mare și splendid isbutită, reprezentînd o nevastă din Toplița în pitorescul și mîndrul port mureșan. Mult Stimat d-sa a ales o îmbrăcăminte-model din ce a găsit mai vechiu, mai original și neaoș românesc. Drept podoabă servesc frînghiile brodate cu »brusturi«. La păpușă s'a mai alăturat o a doua învelitoare numită »sidă« și o frumoasă traistă în miniatură, cuprinzînd »ite« și alte unelte pen-

tru țesut. Admirabil făptuite sînt mai ales opincile »cu itari« și »ghioceii«, »diochii« și »măgelele scrise« înșirate și atîrnînd pe piept.

Pe cînd ne permitem a aduce Mult Stimatelor doamne Grigorița cea mai adînc simțită mulțumită și recunoștință a Reuniunii noastre pentru acest dar mîndru și prețios, ținem totodată a renoi rugarea noastră adresată inteligenței din Bănat și Ungaria propriu zisă, de a lua asupra-și frumoasa sarcină de a costuma păpuși în portul original din acele părți. Păpușile de costumate le vom pune cu plăcere la dispoziția doritorilor.

Sibiu, 8 Iunie n. 1904.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

Vic. Tordășianu,
secretar.

CRONICĂ.

Pentru biserică. În comuna Mucundorf, după cum ni se scrie, s'a întemeiat în Maiu 1901 o societate pentru apărarea și îngrijirea sfetei biserici gr.-or. române de acolo. Societatea are 20 membrii. Tacsă a fost de fiecare câte 1 cor. apoi pe lună câte 50 bani; preste an s'a făcut o repartitie de cucuruz și grâu și până acum suma s'a urcat la 635 cor. 68 bani. Din suma aceasta s'au folosit 305 cor. 40 bani la repararea bisericii, apoi dați împrumut pe camătă până la 1905 și donați sînt 385 cor. 68 bani.

În fruntea societății stau: Ioan Moise, president, Ioan B. Sîrban, cassar, Ioan V. Bobu, notar și Ioan Ciocan. Bucur Beceș, Nicolae Novac și Dumitru Drăghici, membrii. — Harnici oameni poporeni din Mucundorf.

Cel din urmă tablou al lui Weresciagin. Știm, că vestitul zugrav rusec Weresciagin și-a aflat moartea în valurile mării cînd s'a scufundat vaporul »Petropavlovsk«. Zilele trecute a sosit la Moscva cel din urmă tablou al pictorului, pe care l'a făcut pe cîmpul de război, în Port-Arthur. Tabloul înfățișează o interesantă întâmplare din războiul maritim dela Port-Arthur, și anume: amiralul Makarov primește vestea despre concentrarea vaselor japoneze de război în apropiere de Port-Arthur. Makarov ține sfat cu șeful ștabului său și-i arată planul său de a respinge eventualul atac japonez. Weresciagin a eternizat această întâmplare cu neîntrecută măiestrie și putere de expresiune. Un iubitor de pictură, din Moscva vrea să cumpere tabloul acesta cu 100.000 coroane.

De ce merge Țarul la război? După știrile foilor rusești Țarul Nicolae II va pleca în curînd în Asia, pe cîmpul de război. În legătură cu știrea aceasta foaia parisiiană »Gaulois« zice că Țarul s'a hotărît la aceasta în urma unei profetiri a pustnicului Serafim, ale cărui oseminte anul trecut au fost aduse dela Sarov și înmormîntate în cripta unei biserici din Moscva. Despre acest pustnic se zice că ar fi făcut odată următoare profetie: »În anul ce va urma după înmormîntarea mea, cînd adică osemintele mele vor fi puse spre odihnă în biserică, Rusia se va încurca în un crîncen război, care îi va cauza nenorociri grozave. Va merge însă Țarul însuși pe cîmpul de război, cu el voi fi și eu și vom sfărma tableta de șach a Angliei«. — Tableta aceasta, după interpretările rusești, ar fi Japonia.

Au omorît pe tatăl lor. »Drapelul« are din Vîrșet (com. Timiș) știrea, că țăranul bogat Toșă Iovanov s'a luat la ceartă cu cei 2 fii ai săi pentru o casă de moștenire. Fii așa de tare s'a mîniat pe tatăl lor, încât l'au strîpuns cu cuțite până și-a dat sufletul. Cei 2 fii ucigași au fost prinși și duși la tribunalul din Biserica-albă.

Fruntași români pedepsiți pentru tricolor. Vara trecută a fost la Săn Miclăușul-mare P. S. Sa episcopul I. I. Papp dela Arad, ca să sfințească biserica de acolo. Românii 'i-au făcut primire strălucită. Între alte podoabe n'a lipsit nici tricolorul național. Aceasta nu 'i-a plăcut primpretorului cercual, care a pedepsit aspru pe fruntași români de acolo. Cei pedepsiți au apelat la ministru. Ministrul Tisza, «omul de fer», a dictat următoarele pedepse: dnii Dr. Nestor Oprean, avocat, Terenție Oprean, preot, Ioan Popoviciu preot, Atanasie Lipovan, învățător sunt pedepsiți la 140 coroane amendă, ear' preotului T. Oprean 'i-se detrage și ajutorul de stat în sumă de 600 coroane.

Logodnă. D-șoara Emilia Rațiu (Reghinul săs) și dl Pompiliu Sabadus (Sibiu) legodiți.

Casuri de moarte. Din Cluj primim trista știre, că acolo a răposat după scurtă suferință, în vârstă de 32 ani, Dorina Coroianu, născută Rațiu, fiica regretatului president Dr. Ioan Rațiu. Răposata a fost adusă și înmormântată în Sibiu.

Familia a dat următorul anunț: Avem nemărginită durere a anunța tuturor rudelor, amicilor și cunoșcuților, că d-na Dorina Coroianu n. Rațiu a încetat din viață în 7 Iunie n. a. c. la orele 12 din zi. Scumpele rămășițe ale răposatei s'au așezat spre vecinică odihnă în cripta familiară, de lângă biserica gr. cat. din Sibiu, în 9 Iunie n. a. c. la 2 ore p. a. Transportarea scumpei defuncte s'a făcut din Cluj (strada N.-Malom 28) la 8 Iunie n. a. c. la orele 4 p. m. Emilia Dr. Rațiu, mamă; Iuliu Coroianu, avocat, soț; Véd Emilia Tilea, Felicia Rațiu, surori.

— Dr. Emanuil Grebenea, medic, născ. din Rășinar a repausat Sâmbătă în 4 Iunie c. n. în Cluj.

La fondul de 20 bani, întemeiat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor noștri, au binevoit a dăru: Toderică Iacoban, locotinent c. și r. 2 cor., Paul Muntean, subsol. c. și r. în pens., Ioan Droc, protopresb. emer., Moise Lazar, as. cons., Dr. Liviu de Lemeny, adv., Alexandru Sighiarteu, paroch în Cicen-Poeni (tr. Dees), fiecare câte 1 cor.; Dr. Aurel Nyilvan, cand. de adv., Dr. Lucian Borcia, adv., fiecare câte 60 bani; Nicolae Vlaicu, cand. de adv., 40 bani; D-na Elisaveta Ciontea, soție de culeg. tipogr. în Hunedoara 50 bani; tot d sa a dăruit fondului «Masa învățăcelor meseriașilor români» 50 bani și Victor Tordosianu, ref. consist., 10 bani. Dl Dr. Ilie Iancu, medic în Tâlmăciu, înscriindu-se de membru ajutor al Reuniunii, a depus taxa pro 1904 cu cor. 4.

Esilații. Din orașul Irkutk, al Siberiei se scrie, că noul guvernator din Irkutk, contele Kutaisov, a înăspri traterea esilaților politici, adică a acelora trimiși din pedeapsă politică în Siberia. Să zice, că a făcut o aceasta, din cauză că esilații n'au voit să meargă ca voluntari pe câmpul de războiu. Esilații au hotărât să protesteze împotriva măsurilor tiranice. Vre-o 60 din ei, înarmați s'au închis în o casă și au trimis pe unul la guvernator, cerând ștergerea nouelor măsuri. Guvernatorul n'a voit și 'i-a provocat să se predea. Nedându-'i-se ascultare a poruncit soldaților să atace casa. S'a născut o luptă, din care a eșit învingătoare miliția. Esilații au fost puși în lanțuri și duși înaintea tribunalului militar, care li va pedepsi aspru, pe unii cu moarte. În luptă au fost pușcați mai mulți esilați, ear' dintre soldați au căzut doi.

Păduri arse. În comitatul Aradului a fost în două locuri foc de păduri. Pădurea Milovei, proprietatea erariului, s'a aprins în 30 Maiu în trei locuri și au ars vre-o 100 de jugere. Asemenea au ars în Conop la 300 de jugere de pădure. Să zice, că focul a fost pus, drept răzbunare, că în păduri s'a oprit pășunatul.

Hoți în criptă. În Hondol (comit. Hunedoarei), se află cripta familiei Pipoș, unde este îngropat și fostul comite al Zărandului, cu soția sa. În una din nopțile trecute nește hoți au intrat în criptă, au desfacut sicriul soției comitelui și 'l-au jefuit. Hoții sunt urmăriți.

Foc în Idiciul-sup. Săptămâna trecută s'a iscat foc în Idiciul-de-sus (comit. Mureș-Turda). Fiind uscătime mare și oamenii duși la câmp, focul s'a lătit foarte repede, așa că în o jumătate de oră au ars 10 case și zidirile economice, până în pământ. Bieților oameni le-au ars uneltele economice și tot ce au avut prin case, chiar și bani. Oameni nu s'au primejdut. Focul a fost oprit și stins de câtră pompierii din satele vecine.

Schițare de prelegeri pedagogice. Cu acest titlu a apărut în Blaj o carte de 298 pag. traducere după Ioan Friedrich Herbart, de Ana Florea, învățătoare. Cartea formează nr. 1 din «Biblioteca clasicilor pedagogici». Ea e împodobită cu portretul lui Herbart. Prețul 1 cor. În România 1 Leu 20 bani — Atragem luarea aminte asupra acestei cărți a cetitorilor noștri, și în deosebi a învățătorilor. De vânzare se află și la noi.

Mort în fântână. Din Feisa ni-se scrie, că preotul gr-cat. român de acolo, Ioan Mureșan, născut în Șomfalău și fost mai nainte preot în Bratei, a fost găsit mort în o fântână din sat, Sâmbătă în 4 I. c. de unde 'l-au scos mai mulți oameni. Răposatul preot a fost în vârstă de 43 de ani. El s'a aruncat în fântână, după-cum se crede, în urma unor ataceri materiale, cari 'l-au necăjit mult.

Lupte cu tauri. În Budapesta se țin în 11, 12 și 14 I. c. lupte cu tauri, în o arenă zidită anume. Taurii, împreună cu toreadorii (luptătorii cu tauri) au fost aduși din Spania, patria luptelor cu taurii. Foile din Pesta scriu, că la Peștani e mare interesul pentru aceste lupte — Pe când țeara, din pricina secetei, suferă, Jidovii și Jidoviții din Bpesta se îmbuibă în petreceri!!

Banenote noue. La primăvara viitoare se vor pune în circulație la noi noue băncute de 10 cor. Nouele băncute se pregătesc acum, dar' fiind lipsă de multe, abia preste un an vor intra în circulație.

Lambsdorff bătut. Ministrul de externe al Rusiei, contele Lambsdorff a fost zilele trecute atacat pe stradă și bătut cu băta de prințul Dolgoruki, un om stricat și, după-cum se scrie, cam scrintit. El avea mânia pe Lambsdorff, căci acesta nu 'l-a aplicat în deregătorie. Să crede că întâmplarea nu va avea urmări deosebite pentru poziția ministrului Lambsdorff.

Cărțile postale ilustrate, în urma ordinului 12.374 al ministrului de comerț, se pot ține de acum înainte spre vânzare și în băcăni, (bolțițe) fără licență deosebită.

Cloenire de tren. La stațiunea Ceta-tea-Bolii, pe linia ferată, ce duce la Petroșeni, s'au ciocnit două trenuri de marfă. Locomotivele și câteva vagoane au fost stricate. Oameni nu s'au primejdut.

Acela, care folosește laptele de crasta-veți de C. Balassa de renume universal veritabil englez și cu totul nestricăcios, — nu va avea în față pistrii, sgrăbunțe, coși, bubițe, pete de ficat și alte necurătenii de-ale pielii. Acest mijloc face teintul proaspăt, alb și tineresc. Efectul urmează sigur după 2—3 ungeri. Să fim atenți, ca pe fiecare sticlă să fie vizibil numele «Balassa». O sticlă cor 2 la aceasta săpun de crastaveți veritabil englez 1 cor. Pudră 1 cor. 20 bani. Să poate căpeta în fiecare farmacie. Expedarea cu posta se face prin farmacistul C. Balassa, Budapesta Erzsébetfalva. Să ne păzim de imitații.

31 4—8

Pentru curățirea obiectelor de porcelan, sticlă și metal, cum sunt: tăiere, tasse, place, pahare, tacămuri și alte unelte de masă o soluție de borax imperial se dovedește în deosebi cu efect, deoarece-ce face ușor obiectele curate și lăcicioase. 122 1—1

Producțiuni și petreceri.

In Checia-română.

— Maiu c.

În comuna noastră Checia-română, tinerimea gr.-or. rom. a aranjat petrecere reușită, în seara de 17 Maiu, v. c. adică: a doua zi de Rusalii, sub conducerea bravului inv. Ioan Rațiu; în pauză s'a jucat jocurile naționale «Bătuta și Călușerul» sub conducerea coristului P. Bugar, ca vătav. La petrecere au suprasolvit d-nii: Ioan Dăul, inv. 4 cor. 60 bani; Szerelmi László, notar com. 3 cor. 20 bani; Atanasie Todan, preot gr. or. rom. 1 cor. 20 bani; N. Viszt, vice-notariu 1 cor. Otto Mixich 80 bani; veduva Popoviciu, preoteasă sârbă, 60 bani. Primească acești d ni sâncerile noastre mulțumiri.

Venitul curat al petrecerii e 66 coroane pe care sumă am comandat un prapore pe seama sf. noastre biserici, în preț de 66 cor. Lauda se cuvine bravului și vrednicului nostru conducător și inv. Ioan Rațiu, care își dă foarte multă trudă și osteneală pentru înaintarea poporului. În anii trecuți a dat asemenea mai multe concerte cu a cărora venituri s'a cumpărat pe seama sf. noastre biserici un polileu (palicandru) de sticlă cu 18 luminări, în preț de 148 cor. și 20 bani. Sf. noastră biserică s'a împodobit cu mai multe lucruri frumoase, sub bunul nostru păstor și preot Astanasie.

Târgul în Cluj.

La târgul de săptămână din Cluj prețurile bucatelor s'a urcat, ear' prețul vitelor a scăzut, fiind lipsă de nutreț.

Bucatele au avut următoarele prețuri; cu măsură de câte 50 ch'gr.: Grăul coroane 8.20—8.80; secara 6.60—6.80; cucuruzul 5.80—6; orzul 5.40—5.50; orz mai bun 5.80—6; ovășul 4.60—4.80.

Un car de fân cu câte 24—30 cor. de paie 7—10 cor.

Vitele s'au vândut 250 capete de vite cornute, 4 cai, 67 miei. Prețurile: Vacii cu lapte una cu câte 200—250 cor. de tăiat 220—226 cor. Viței de un an unul cu câte 60—80 cor. de sub vacă 22—21 cor. Cai părechea cu câte 140—300 cor. cai pentru economie unul cu câte 30—120 cor. Miei uul cu câte 3 20—3 40 cor.

Puii părechea cu câte cor. 1.60—2; rațe părechea 2.40 pui; de găscă 3 coroane. Gâște slabe părechea 5 cor, grase 10—12 cor. Curci păr. 11—13; ouăle 9 bucăți 40 bani.

În Cluj este târg de țeară acum în 10, 11 și 12 Iunie.

Târgul de oi în Budapesta.

La târgul de oi din Budapesta din 6 Iunie c. au fost următoarele prețuri: berbeci grași părechea 48—56 cor. maza metrică 49—54 cor. Oi bune în carne, părechea 26—37 cor. maza metr 44—48 cor. Oi de prăsilă părechea 23—29 cor. maza metrică cu câte 42 coroane

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Cătră cetitori. Fiind îmbulziți de material în nrul de azi n'am avut loc să dăm ilustrație.

Mieh. L. în T. mie. Adresa este Ioan Muntean, Austro-Ungarian Consulat, P. O. 662 Capetown (South-Africa). — De firma cealaltă nu știm, dar' vom cerca.

G. S. jun. în Br. Ne pare rău, dar' poesia nu lovește măsura. Adună poezii, chiuțuri etc. din gura poporului.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan.

Tiparul «Tipografia» Iosif Marschall.

122 2-5

Casa

din strada Cenei, (Burgergasse) Nr. 20.
In locul cel mai frecventat este de vândut
in condițiile cele mai favorabile.

Informații mai de aproape

150 1-3

SIBIIU,

Reiserfeldgasse Nr. 15. etajul I.

Băi de râu.

Subscrisul are onoare a face cunoscut,
că a deschis plăcutele băi de râu din strada
băilor (Badgasse) nr. 10 provăzute cu tot
confortul, și roagă on. public a face us de acele.

Cu toată stima

145 1-2

Gustav Heinz.

Deposît de vâpseli, lac și firnis dela fabrică.

Frideric Homm

Sibiu, Weinanger Nr. 4.

Specialitate de lac de chiehlbar pentru podine

Marca „Hermann“

un triumf al industriei de lac, vâpsală de
podine, cea mai elegantă, mai durabilă și
mai ieftină. 113 3-10

Vacs de economie pentru podine.

Vâpseli de oleiu

curate pe lângă garanță, frecate fin, se uscă iute,
chiar și gata pentru a se folosi numai decât, cum
și frecate virtos în dose patent și măsurate liber.

Glasnră-Email de spălat „Numata“

(nu vâpsea de spirt de lac)

o coloritură practică și elegantă pentru industrie
și meserii, cum și pentru toate obiectele în
economia casnică, ca masă de spălat, mobile, uși,
ferești, pereți etc., în toate nuanțele de colorii.

Bronz de lac

cel mai bun pentru a auri ori-ce obiecte în
economia casnică, în meserii și industrie. Ține
pe deplin locul aurului în foiță.

Vâpseli de pământ de minerale
și chemice de tot felul,

pentru toate scopurile industriale, veritabile
în fineță și lucire.

Uleiu-firnis de in chem.

curat pe lângă garanță, uleiu de in fiert numai cu
mijloace oxydate, liber de reșină și uleiuri streine.

Uleiu de terpenin

rusesc, austriac și american.

Deposît de toate soiurile de
lacuri, oleiu și spirt,
recunoscute de calitate excelentă pentru meserii
și industrie

Gleiu de piele, oase și de flacon veritabil de Köln,
în toate colorile, ieftin.

Lustru de lemn uscat

în toate nuanțele de colorii.

Pensulă de păr de porc, de păr de vită,
de păr, de pește, de viezure, pentru
toate scopurile.

Mustre și liste de prețuri la dispoziție.

AVIS.

Deschiderea băilor de sare și iod dela „ALBELE“

situate lângă

stațiunea „Szerdahely — Sos-fürdő“

5 chlm. dela Mercurea (Erd. Szerdahely) sa facut in mod festiv.

Aceste băi se potrivesc mai ales pentru *boale cronice, reumatice, scrofuloze, anemie, boale de nervi*; indeosebi au aceste băi eminent efect vindecător la boalele de femei, metrită, ohronică, endometrită, peri și parametrită, scurgeri, etc. ca și la resorptiunea exudatelor după pleurită (aprinde de pelita coastei) perityphlită (aprinde de festinul gros).

Afară de acestea mărește pofta de mâncare.

Trenul la băi sosește de cătră Sibiu la orele 6 și 11 a. m. și 7 p. m. ear' de cătră Alvincz la 4 și 9 a. m. și 5 p. m.

Un omnibus circulă zilnic de 2 ori între Mercurea și acestea băi și pleacă din Mercurea la 9½ ore a. m. și 2½ p. m.

Taxa de persoană tuor-retour e de 40 bani, pentru copii jumătate.

Odăi mobilate la băi cu următoarele prețuri: Din 15 Maiu până în 15 Iunie cu 16—20 cor. lunar, din 15 Iunie până 15 August cu 24—32 cor. lunar, din 15 Aug. până în 15 Sept. cu 16—24 cor. lunar. Serviciu și albituri de pat etc. cu 6 cor. lunar mai mult.

Taxa pentru scaldă. Baie rece în bazin 20 bani, baie caldă de vamă 80 bani pentru copii cu prețul de jumătate.

Restaurant aranjat modern, mâncări bune, bucătărie pentru bolnavi, beuturi alese, serviciu prompt și prețuri moderate.

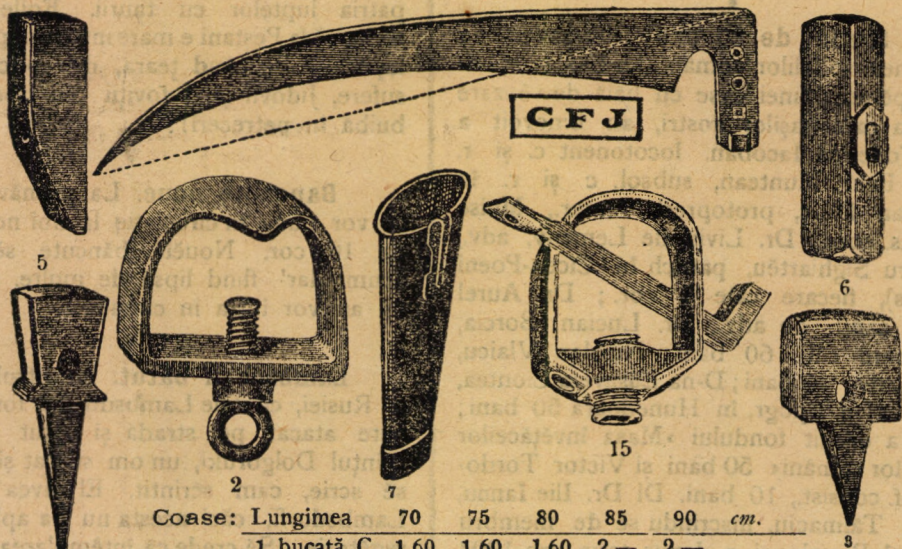
Analiza despre conținutul escelentelor substanțe ale apei cât și alte informațiuni se pot cere dela subscrisul

Ilie Floașiu,

Mercurea — Reussmarkt — Erd.-Szerdahely.

127 3-6

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Bătută costă cu 10 bani mai mult

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. 116 4—

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul **CFJ** se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cîsnădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-săsesc,
Regina Buehholzer, Cața,
Iosif Graef, Șona,
Michail Ehrmann, Șeica-mare,
Michail Simonis, Dăișoara,

Carol Waedt, Bălcăciu,
Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăuș,
Andrei Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad.

Nicovale, forma, fig. 2 8 Ciocane, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 300 grame
1 bucată C. —.96 —.96 1 buc. C. —.86 —.90 C. 1.—
Nicovalele și Ciocanele se vînd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.
Verigi de coase fig. 2 13 15 fig. 7. Tocuri de cuți
pentru înțepenirea coasei, Dimensiunile 24/41 39/35 40/43 mm. smălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
1 bucată C. —.24 —.30 —.18 1 bucată C. —.40

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Indesebi recomand:

Cuțile americane 1 bucată C. —.40

Cuți de Bergamo vinete închise, cu semnul **CFJ** 1 bucată C. —.80

Toporiște de coase, obicnuite de lemn C. —.44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Julius Teutsch) 1 bucată C. —.90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obicnuite de lemn 1 bucată C. 1.80.

BRÁZAY

Franzbranntweinul lui Brázay.

Încordările corporale și spirituale produc oboseală și slăbire. Pentru a delătura o astfel de stare și totodată a întări corpul și nervii, nu este ceva mai bun, decât frecările zilnice cu **Franzbranntweinul** lui **Brázay**.

100 1—3

De vânzare.

se află o boltă bine aranjată cu d ferite articole coloniale și trafică de tutun și sare, într'o stradă principală bine frecventată, cu preț moderat.

Doritorii se se adreseze la redacția

149 1—2 „Foaia Poporului“.

Ocazie rară!

Surprinzător de ieftine

500 de obiecte de podoba

numai Cor. 3.80.

Un orologiu de precisiune, splendid, aurit, cu mers regulat, cu garanță de 3 ani, împreună cu lanț potrivit, 1 cravată de mătăasă pentru domni, modernă, 3 bucăți batiste de buzunar, 1 inel de domni dragă-las cu peatră imitată, un splendid portmoneu de piele, 1 oglindă splendidă de buzunar pentru toaletă, 1 păr. butoni de manșete, 3 bumbi la piept. 3% aur-doublé, unelte de scris prima de nikel, 1 album de chipuri, cuprinzând 36 ilustrații cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame, elegant, parisian, (Novitate), 1 păr. de butoni de peatră brillant simili, foarte seducătoare, 8 obiecte de lux, mare veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte importante de corespondență și încă 400 buc. diverse obiecte, neincun-jurate de lipsă în casă. **Toate laolaltă, împreună cu orologiu, care singur e vrednic acești bani, costă numai Cor. 3.80.** Trimitere cu rambursă sau expedind banii înainte **casa de export**

S. URBACH, Cracovia (Krakau, Krakko) nr.

Risicul e eschis, fiindcă ceea-ce nu convine, se primește înderept numai decât. 137 1—1

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul locului, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuitor și curător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-ut 10) unde cu bună voință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără contur, boala ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundamente cu metoda sa proprie de vindecare și cură. Căsurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de feve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și lătare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la ameză).

Adresa: **Dr. PALÓCZ** medic de spital specialist; Budapesta VII. Kerepesi-ut 10. 129 2—

În desfacerea „CONCORDIEI“.

1 chigr.	Cafea Santos, fin	per chigr.	Cor. 2.—
1	Cafea de mărgelă, fin		2.30
1	Cafea Portorico, foarte fin		2.70
1	Cafea Portorico special		2.90
1	Cafea Ceylon, fin		3.—
1	Cafea Matagalpa, foarte fin		3.70
1/4	Cafea Frank, în lădiță 40 bani		
1/4	Cafea Frank, în lădiță 21		
1	Ciocolată-Suchard, per chigr. Cor. 2.35		
	Cacao 1/4 dosă Cor. 1.60, 1/2 dosă Cor. —.80		
	Cacao Iordan & Timăus 1/4 dosă Cor. 1.50, 1/2 dosă Cor. —.76		
1 chigr.	Tele Kaissov, Cor. 4.—		
1	Ceylon, foarte fină Cor. 9.—		
1	Mandarin, 10.—		
	Rum de Jamaica, veritabil, foarte vechiu per litră Cor. 5.—		
	Rum-Ananas, foarte fin		3.—
	Rum din țeară, fin		1.10
	Lumini de ștearin 35%		
	Lumini pentru biserică 45%	din prețul de fabrică	

147 1—3

Pentru scopuri de edificare.

Traverse — Fer în rude

— Chef de fer (în păreți) —

— în tot felul de dimensiuni. —

Împletituri de trestie pentru stucături

● Pappă asfalt pentru coperiș ●

Lespezi de isolat — Scânduri și lați

se află totdeauna în deposit, cu prețuri moderate

Andrieu Rieger

124 4—10

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer, SIBIU.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96%, Spirt rafinate, pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.50

ff. 93%, Spirt crud 1.48

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiri sau rum obicinuît la lătare
unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră 1.—

La procurarea cu rambursă de spirt sau rafinate este de dat ca arvonă
pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit. Cor. 1.—. 112 27—52

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Enciclopedia Română
publicată din îndrăgirea și sub îndrumarea
ASOCIAȚIUNII
pentru
literatură română și cultură poporului român
de
Dr. C. Diaconovitch.

Cu numeroase ilustrații și hărți.

3160 pag. 8° mare — 37.622 articole.

3 tomuri
legate luxos
K 80.—

33 fasc.
broșurate
K 70.—

Editura și tiparul
1904

W. Krafft, Sibiu.

120 4—5

Nr 1686/1904.

144 1—3

Publicare de licitație.

În 24 Iunie st. n. înainte de amiază la 10 ore se vor vinde prin licitație publică în cancelaria comunei Săcădate 2709 metri cubici lemne de lucru și 13698 metri cubici lemne de foc (stejar, fag și mesteacăn) din partea de pădure numită „Părau noului” și pășunea aparținătoare ei, din hotarul comunei Săcădate (comit. Sibiuului).

Prețul de strigare 4082 cor.

Vadiul: 408 cor.

Ofertele în scris, timbrate după recerință și provăzute cu vadiul de mai sus și sigilate sunt a se înainta până înainte de începerea licitației verbale, la subscrisul. Oferte înaintate mai târziu nu se primesc.

Condițiunile mai de aproape se pot afla aici precum și în cancelaria comunală din Săcădate în timpul oarelor de oficiu.

Nocrich, 1 Iunie 1904.

Haner,
primpretor.

În desfacerea „CONCORDIEI”

se vând vinuri naturale escelente:

1 litră de Somlyó mai nainte C. 1.20, acum 90 b.
1 > vin de masă 1896 > > 1.— > 80 >
1 > > > 1897 > > 80 b. > 60 >
1 > > > 1900 > > 60 b. > 50 >
1 > Carvenet vin roșu > > 1.40 > 90 >
1 > vin de Burgundia > > 1.40 > 90 >
1 butelie lieher de Lichtwitz 2 Cor. 146 1—8
1 litră de slivovitz vechiu, veritabil 1.20 Cor.
1 > rachiu de drojii, vechiu 1.20 Cor.

Cele mai fine lieheruri de Lichtwitz, desfăcute
Alasch, Vanilie, de pere per litra Cor. 1.20.

Buhe (Uhu) vii.

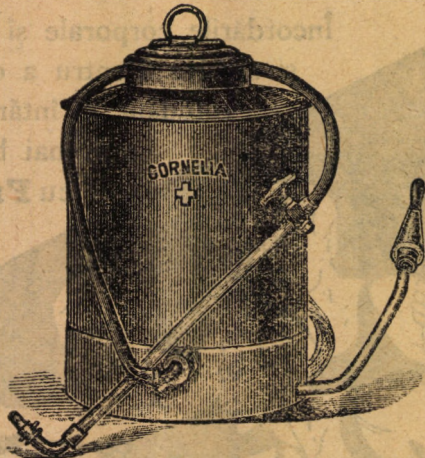
corbi, dropii mari, vulturi, ulii, cocostârci, bătlani, tot felul de buhe, hârlăi, mai departe urși, lupi, riși, vidre, vulpi, viezuri, jderi, nevâstulci, veverițe cu pempără întotdeauna cu prețurile cele mai mari 148 1—3

IOAN SCHMIDT, negustor de animale conces
SIBIU, strada Ureului nr. 21.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Stropitoare pentru peronospora.

Ofer cele mai bune stropitoare (sprite)

Cornelia și Vermorell

veritabil, cu garanță de un an, pe schimb de plătit pro 1 Noemvrie c. cum și rude de fer, fere de plug de Stirlia coase sub garanțe, sape, cuie, lăcate și tot soiul de articli de fer, în calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai estine.

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia lângă
Fântână

107 6—10

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere roase scrisori de recunoștință.

și Budapesta. Numere
95 27—52

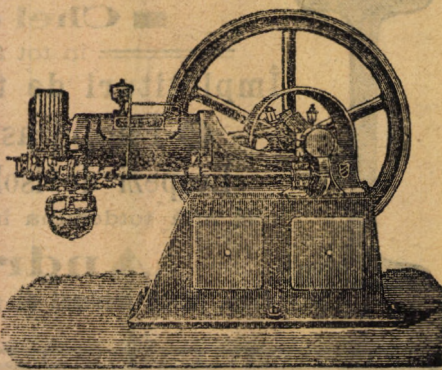
Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Seut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2, chlgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2, chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

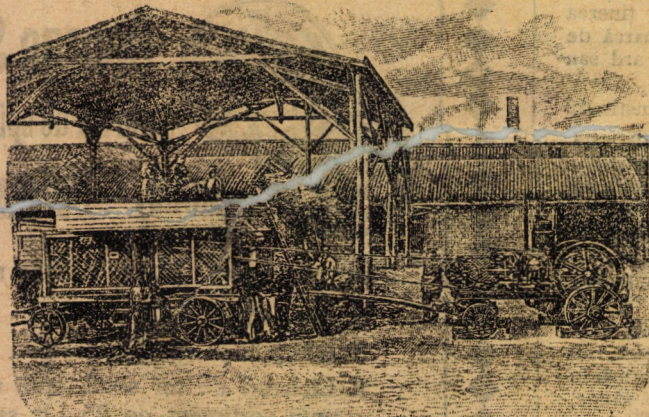
De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!

De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO”

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO” de petroliu,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mîna, mînarea ușoară, siguranță folosirii.

Largen & Wolf,

fabrica de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andreiu Török

52 8—12 în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminar de prețuri se dau gratuit.

Cerneala de imprimat E. T. Gleitsman, Dresda — Budapesta.

Băcanie de închiriat.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că în comuna Tălmăcel, care numără la 1600 suflete și are depărtarea 20 chlm. de oraș am de închiriat pe timp de 3 sau 6 ani un local pentru băcanie aranjat cu mobilierul trebuincios, care e situat în centrul comunei, unde se poate ține spre vânzare tot felul de mărfuri, aparținătoare unei bune și bine aranjate băcănii.

La local sunt alăturate: curte, odale de locuit, pivniță, magazii, grajd, șură și grădina, toate în stare bună. 142 2—3

Doritorii se adreseze la

Toma Tîrșia, arîndator,
Tălmăcel com. Sibiiului u. p. N.-Talmács.

Ghete de pânză

cu tivitură înaltă de piele

și talpă dublă

recomandă

cu prețurile cele mai

ieftine

CAROL NIEDERMAIER

33 Strada Cîsnădiei 33

„La pălăria roșie“.

Revînzătorilor se dă scăzământ.

• • Atelier de tinichigerie • •

Andreiu Szinte

Sibiiu — str. Faurilor nr. 6 — Sibiiu.

În acest atelier solid și bine aranjat s'au executat toate lucrările de tinichigerie, (cruci, acoperiș etc.) pentru catedrala rom. gr-or. din Sibiiu, precum și lucrările de tinichigerie pentru școala rom. gr-or., pentru banca și edificiul judecătorei cercuale din Săliște.

Comande pentru tot felul de lucrări de tinichigerie, îndeosebi scocuri, acoperișe de case, vile și biserici se execută cu cea mai mare corectitate cu prețuri foarte convenabile. 104 5—6

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticeii, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sîci. Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsie unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgîrciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sîngelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sîngelui la sifilis, morburile tinerețelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 48 2—5
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

— Luoru solid și prețul ieftin nu e avisat la —

RECLAM.

Marmură transilvană, granit svedian și industrie

— de peatră de syenit —

Gerstenbrein & Schneider

atelier de petrărie și sculptură, deposit de monumente pentru morminte,

• • produse proprii • •

In colțul stradelor Trei-Stejari și Lastenstrasse, Sibiiu.

Fabrica și centrala în Cluj (Kolozsvár) Desma-utcza 21.

— Filiale: Orade, Sibiiu. — 114 5—10

Numai încă câteva zile.

Tragere deja la 30 Iunie 1904

Loteriei reg. ung. de stat de binefacere.

Câștigul principal 1500.000 Cor.

Totalul câștigurilor 365.000 Cor.

— Un los costă 4 coroane. —

Losuri se capătă la Direcțiunea loteriei reg. ung. în Budapesta (oficiul principal de vamă) la toate oficiile postale, de dare, de vamă și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și case de schimb.

121 2—3

Direcțiunea loteriei de rente reg. ung.

Prizată în 1903 la expoziția industrială Sibiiu, medalia de aur.
1903 la expoziția economică Bistrița și primu, medalia de argint.

38 7—26

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că 'mi-am mutat

• • **Prăvălia de manufactură** • •

— din Piața-mică nr. 2, tot în Piața-mică nr. 11 —

— în dosul păpușarilor. —

De oare-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 coroane anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai ieftine, și 'mi-am propus, ca — dacă Dumnezeu îmi va ajuta — în cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum bumbac, pînă, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și cîrpe de pînă, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în cămeși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămeși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaluri, barcheturi, stoffe de pînă, și toate căptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o mliă aici neamintiti articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre estinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

Rugînd onoratul public românesc pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Cu toată stima

Aurel Popescu.

89 8—

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și esoperează împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără garanți.

La dorință servim cu informație, rugând marcă pentru răspuns. 21 16—

„PECUNIA“

întreprindere de credit.

Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

Cine iubeste

o față delicată, curată fără pistrui o piele moale mlădioasă și un tein rosaceu?

Acela se se spele zilnic cu cunoscutul

Săpun de lapte de crin

medicinal al lui 65 13—26

Bergmann

(Marca de scutire: 2 bălești)

dela Bergmann & Co., Dresda și Teschen pe/E. Bucata cu câte 80 bani se află la:

Farmacia la „Ursu“ } în Sibiu.
I. B. Misselbacher }

Parfumeria Meltzer, strada Csnădiei.

Gustav Meltzer, strada Gușteritei nr. 25.

CAROL ARZ, strada Csnădiei.

Prima fabrică ardeleană de lumini de stearini,
Piața-mare.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în colțul Pieței-mici nr. 2 din Sibiu, sub firma P. Săbăduș, am aranjat o

Prăvălie de pânzărie,

de

Manufacturi și de articlii de modă pentru dame și domni,

întru toate corespunzătoare recerînțelor timpului nostru.

În urma legăturilor mele avantagioase am ajuns în poziția plăcută, ca ori-cărui mușteriu al meu, care cumpără la mine în preț de 20 cor. îi pot servi după fotografie,

• Cu totul gratuit cu un portret desemnat cu creionul, în mărimea naturală •

și numai pentru ramă și porto postal trebuie să cer 3 cor. Un portret în oleu e, cu puțință diferență, ceva mai scump.

Cerând sprijinul binevoitor, mă recomand

Cu profundă stimă

P. Săbăduș.

143 2—3

Cel mai ieftin isvor de cumpărare.

Pentru măsurărie, parcelare și pregătirea de harte de locuri de moșii și complexe de teritorii de ori-ce soi, cum și pregătirea de planuri de edificare și preliminari de spese, parcurse, demarcațiuni de hotare, facerea de guri de mine și păreri asupra minelor în direcția montanistică și geologică, asemenea pentru pregătiri de proiecte cu asigurare de esecutarea cea mai esactă și socotite foarte ieftin, se recomandă

LOUIS MEISE,

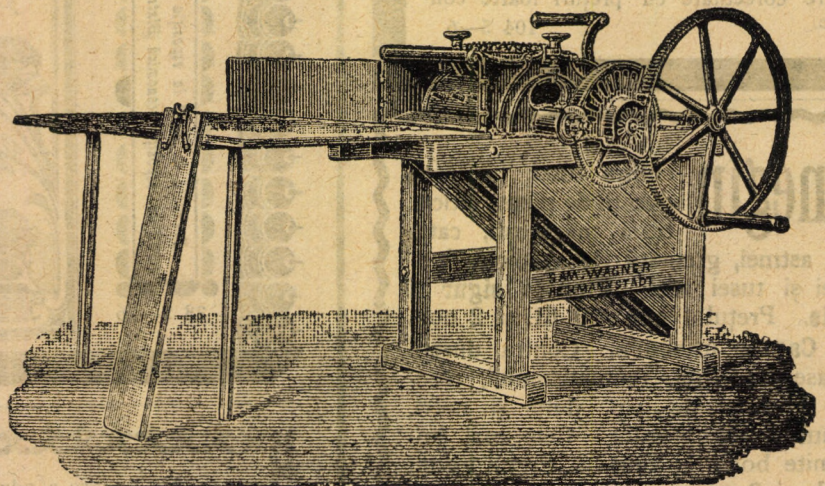
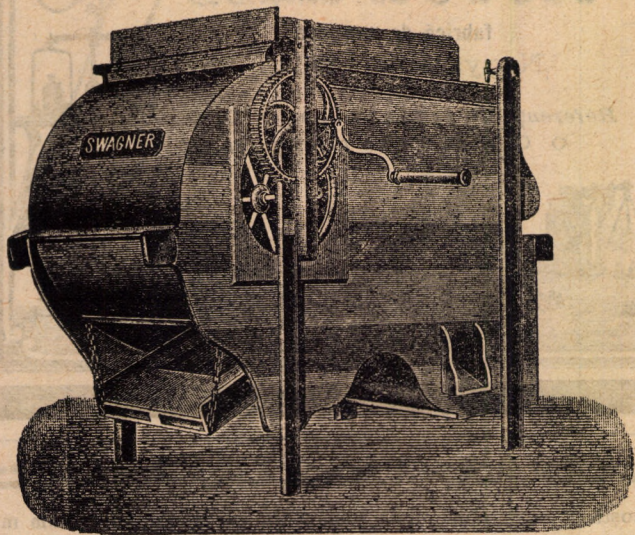
birou tehnic, Sebeș, (Szászsebes).

105 5—10

SAM. WAGNER

prima turnătorie de fer, fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer

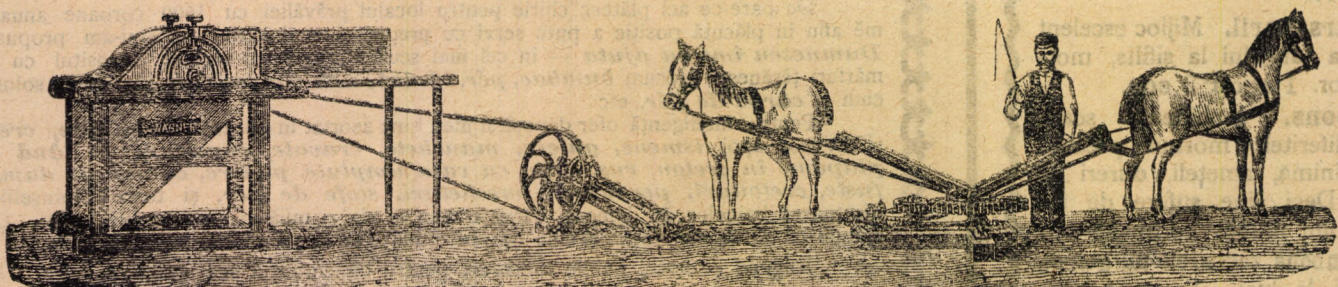
SIBIU, Piața de fân nr. 1.

Cele mai bune și mai escelente

Mașini de treerat grâu cu mâna și cu manej, Mori de vânturat (Ciure) Triloruri, Greble de adunat fânul, sfârmător de ououruz precum și altele mașini și unelte economice se liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantagioase condițiuni de plată.

141 2—8

Cataloage la cerere gratis și franco.